

నీటి పన్ను లేట్లు.

పాలెపు వేలకటనూర్యగోపాలముగారు
య్యగిరాల నూర్యప్రకాశరావుగారు.

18 వ జూలై తేదీ గవర్నమెంటు ప్రకటనములను
మామూలు లేట్లకంటె పెక్కువలె విస్తీర్ణమున నీటిపన్ను పేరు
గుటయు, కొడిగి తగ్గుటయు సంభవించునగాన ప్రజలకు
భరింపరాని కష్టముకల్పించు కలుగలదు. ఈ కారణము విధింపబడి
యన్న నీటిపన్ను లేట్లు ముఖ్యముగా కొన్ని సవరణలు చేయ
యములో చాల హెచ్చుగనున్నవి. అవి క్రిందివలెనీ యు
న్నవి. మూడు నెలలకు నీరు కావలసిన సవరణనుకు ఒక లేటు;
అరు నెలలకు నీరు కావలసినది అంతకు రెట్టింపు రెండు లేట్లు;
పండ్రెండు నెలలకు నీరు కావలసినది అంతకు రెట్టింపు నాలుగు
లేట్లు నీటిపన్నుకు బాధ్యులు అని మొదట నుద్దేశించబడినట్లు
కానబడుచున్నది. ఇప్పుడు పొగాకు, మెట్టకరి, మిర్చి లోనగు
నవి మొదటితరగతిగాను; పల్లపువరి, కొబ్బరితోటలు లోనగు
నవి రెండవ తరగతిగాను; అరిటిచెఱుక లోనగునవి మూడవతర
గతిగా నెంచబడినట్లు కనబడుచున్నది.

ఎకరమునకు నీటిపన్ను మొదటితరగతి వానికి రు 2
లను, రెండవ తరగతి వానికి రు 4 లను, మూడవ తరగతి
వానికి రు 6 లను మార్చి 1896 సంవత్సరమునకు బూర్వ
ము విధింపబడుచుండెను. తరువాత ప్రతిలేటువై చారురూప
ము హెచ్చు విధింపబడినది. కనుక ఇప్పటి లేట్లు వరుసగా
రు 2-8-0, రు 5, రు 10 అయి యున్నవి. న్యాయమునకు
మూడు నెలల పంపునకు మూడు నెలల కాలమును నిరక్కర
లేదు. అరు నెలల మెరక సవరణనుకు అరు నెలల కాలమును
అక్కరలేదు. పండ్రెండు నెలల సవరణనుకు అరు నెలల కాలము
నను పండ్రెండు నెలల కాలమును అక్కరలేదు. ఏమా! అరిటితోటలు మొదలగువానికి జాక మొదల జన
వరి తుదకు ఆరేడు మాసములు గలవని నిరక్కరలేదు. కనుక
సంవత్సరము పొడుగునను నీరు కావలసిన దినుసులు గోదావరి
డెల్టాలో తేలేతపు. ఎట్లయినను కావలసిన నీటిపరిమితిని
పట్టి నీటిపన్ను లేటు విధించుట న్యాయమని యెంచేస్థితిలో,
పల్లపువరికి కావలసిన నీటిలో దకాంక మైనను, ప్రస్తుతము ఎక
రారు రు 10 లు నీటిపన్ను విధించుచున్న సవరణలకైనను
తోటయందులకైన నక్కరలేదు. ఈ క్రిందితారతమ్యములను
గమనింపుడు.

(1) పల్లపువరికి: సర్వదాచేనలో నీరునిలువయుండనలె
ను, ప్రాతనిరు పోనిచ్చి క్రొత్తనిరు పెట్టుచుండవలెను.

(2) రు 10 లు లేటు నీటిపన్ను చెల్లించు సవరణలకు:
ఒక్కతడిప్రాకించిన చాలును, నీరు నిలువకక్కరలేదు. ప్రాత
నీటిని పోనిచ్చి క్రొత్తనిరు పెట్టవలసరములేదు. ఒక్కవర్షము
కుంపినయెడల చాల నాళ్లవరకు నీ రక్కరయే లేదు.

కనుక నీవిధముచేత జూచినను రు 5 ల లేటుకంటె పె
క్కువనీటిపన్నుకు బాధ్యులు కాదగినసవరణలు గోదావరి డెల్టా
లో తేవనవచ్చును. కనుక రు 10 ల లేటు న్యాయము కాదని
వేల చెప్పనక్కరలేదు.

మూడు నెలల పంటకు గావలసిననీరు, అరు నెలలపల్లపు
పంటనీటిలో కతాంకమయినందున, అపంటకు నోకటిరెండు
తడులనీరు ప్రాకించిన చాలునగాని పల్లపులేటును సగమువంటకు
నీటిపన్ను వీనివైన విధింపబడుచున్నది. ఇదియు నత్యధికమే.

మతియు నింతవరకు చార్జి చేయచున్న నీటిపన్ను
నను, క్రింది విషయములలో, చట్టముగాని, న్యాయమును
గాని, సవరణకర్త గలను ప్రతిఫలముగాని యనునది
యందక చాల దుష్ఫరముగ నున్నది. అట్టి విషయములను
కొన్నిటిని వివరించెదము:

1. కుండపోతకు నీటిపన్ను విధించుట

(1) పొగాకు మిరక మొదలయిన సవరణలుగాని, అ
రటి కొబ్బరి మొదలయిన తోటలుగాని పొతెకు ప్రారంభ
దినములలో మొక్క బ్రతుకుటకయి కుండపోత నీరు పోసి
కొన్నప్పుడు గూడ ఆ సవరణయొక్క ఫసలీ పూరారేటు
విధించుట.

(2) నీటిపారుదలకు పన్ను విధించుట న్యాయము కాని
కుండపోత నీరు తెచ్చి పోసికొన్నందుకు పన్ను విధించుట య
న్యాయము. కుండపోత మంచినీరు తెచ్చుకొన్నందునను, చెం
బులతో మంచుకొని వాహము పుచ్చుకొన్నందునను పన్ను
విధింపబడిన నెట్టి యక్కోరు మగునో, అదియు నట్టిదే (2)
ఒకవేళ న్యాయమే యనుకొన్నచో నీటిపరిమితినిపట్టి చూచితి
మా దశామ్యకటికి ఎకరమునకు రెండుమాడుపందలగావలస
లంటె నిరక్కరలేదు. కాలపాస బట్టి చూచినను మూడునాలుగు
దినములకన్న పెక్కువకల మవసరము లేదు. ఈ స్థితిలో
పొగ మొక్కలు మొదలయినవానికి ప్రారంభపు నీటిపో
తకు (నాల్గవంతు మిహాయింబి) రు 2-8-0 లేటు, కొబ్బరి
మొదలయినవానికి రు 5 ల లేటు అరటి మొదలయినవానికి
రు 10 ల లేటు నీటిపన్ను విధించుచున్నారు.

II ఫసలీలో ఏతోట ఆయినను తుదిదినములలో నేసి కాని నీరు పారించుకొన్నను ఆతోట వై ఫసలీ పూరారేటు విధించుట:

అరటితోటలు కొబ్బరితోటలు మొదలయినవి జనవరి,
ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఇందులో నే నెలలో నైనను పొతుదురు.
ఏప్రిలు నెల మధ్యభాగమున నెండులు డెల్టా కాల్యలు మూసి
వేయబడును. అంతకుముందుగానే నీటిపన్ను తగ్గును. మేయి
కాను నెలలు ముందువేసవి. మేయి 15 తేదీని నెండులు డెల్టా
కాల్యలు తెరుతురు. తూర్పుచదువటి డెల్టాకాల్యలు మేయి
నెల యంతయు మూయబడియిండును. అప్పుడు నీరు కావలెను
గాని కాల్యలు తెరచియింపుచోట గూడ నీరుదొరకదు. జాక
మధ్యభాగమునండి వర్షములు వరియును గనుక వారితేవముల
యిన మొక్కలకు నీరక్కరయేలేదు. ఈ విధముగా నీరెండు
మాడు నెలలలో రెండుమాడుపావు తడి చెట్టికొన్నను ఆస
వరములకు పూరావచ్చు రు 5 లు రు 10 లు విధించుట
న్యాయ మనదగునా?

III ఫసలీలో నీటిలో చాలభూములను పల్లముకింద
న్యాయమే నీటిపన్ను నునూడ కలిసి, కన్నాల్లిడెట్టు అన్నను
మొంతుకట్టినారు అభూములలో కొన్నిటికి నీరువరిగా ఎక్క
క చేనులో నంతటను చాలవ్యయముమీద మట్టి తీసి అమట్టి
సోపాట దిమ్మగా పోసి, దానిని నిరుపయోగముగా నంచ
జాలక గృహకృత్యము నిమిత్తము అరటి మొదలగు మొక్కల
నాటికొనుచున్నది. ఆ అరటి మొక్కలకు కుండపోత కాల్య
నీరు పోసికొన్నప్పుడు, అరటితోట జాన్తీరేటు నీటిపన్నునకు
బాధ్యులయినదని యెంచి పోతకు 1 వంతు మినహాయింబి
(నీటిపన్ను లేటు రు 5 లు కొందము) జాన్తీరేటునకు విధిం
చుచున్నారు. అరటిచెట్టు కాల్యనీరు ఉపయోగించుటచేత
జాన్తీరేటునకు బాధ్యులులేయని యెంచుకొందము. అసలు
కాలవనీరు ఒక్కొక్కటియిననుపోయక ఆ యరటికి వర్షాధా
రముని లెక్కలలో గ్రామకరణము రెవిన్యూ యనపెక్కురు
మొదలుగా గల యధికారులు అడంగలులో 5 మా ర్చి లు
వ్రాసిన కేసులలో సహితము జనబంధి యుద్వోగియులు
యెకరమునకు రు 5 లు చొప్పున జాన్తీరేటు విధించు
చున్నారు. నీరు పోసికొన్న ప్రదేశము నకు రు 2-12-0
నీటి మొగ మెగుగని వానికి రు 5 లు పన్ను! ఇట్టి వింతలను కని
చిని యెక్కము. ఇట్టి విద్వారములు వారతనమువారికి విశేష
మయుగ్యును పరిహారము గానరావచ్చును.

నీరుపారించుకొనరాదా యందుచేమా? పల్లపుపట్టు
జతము ప్రదేశమునకే నీరక్కర కొంతమట్టినితీయించి భూమి
ని నిజముగా పల్లము చేయించుకొనవలసినప్పుడు మెరకడిబ్బకు
నీరక్కరగలదా? ఈసంగతిని గవర్నరులయెరుట, అరటిరూప
మునను, సభలలోను వినుగులేక చెప్పుచున్నారు. మొర్రాలిం
చువారు కానరాదు.

డోట (వెక్కోలేవక) వలన ఆ అరటిచెట్టుకు లాభ
ముకలిగెనందుచేమా! వర్షాకాలమునందు ఆచెట్టుకు ప్రత్యేకము
నీరక్కరలేదు. తక్కినకాలములందు ఆచెట్టునీరు రాదు. కనుక
ఫసలీలో నీరేవల మన్యాయ ము చెప్పట మతియోక్తి
కాదు.

IV కొన్నివిషయములలో జిరాయితిలకంటె ఈ
సాముల పెక్కువన్నులకు బాధ్యులయిన వానిగ కేము
టు: ఇక్కడి యాసాములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి యాగమ
మునకు పూర్వముపుట్టిని. వానివైనట్లు రెండుకట్టి హక్కుల
నిరవరది. అందుకు మనము కృతజ్ఞులము. కొన్నివిషయముల
లో జిరాయితిల పన్నుకంటె ఈసాములవై పన్ను లేట్లక
యైనవి. కొన్ని విషయములలో నత్యధికము లయినవి. ఉదా
హరణములు:

తరగతి.	సంఖ్య.	సంఖ్య.	సంఖ్య.	సంఖ్య.
	III	4	భూమిపన్ను	2-8-0
	IV	3	నీటిపన్ను	3-8-0
	V	2		3-0
	VI	1		9-0
	VII	1		6-0-0
	IV	4		
	V	3		
	VI	2		5-0-0
	VII	1		2-8
	VIII	1		7-8
	V	4		
	VI	3		4-8-0
	VII	2		2-4
	VIII	1		6-12
	VI	4		
	VII	3		4-0-0
	VIII	2		2-0
	IX	1		6-0

ఈవిధముగా కడపటి పల్లపులేటు యెకరమునకు
రు 2 ల వరకు విధింపబడి యున్నది. త త్తక్వభావములయిన
యాసాములను సంబంధించిన చేర్చి నెట్టిమెంటులేటు అరటి
నే నమామచేసి యున్నారు. లోకలా కేన్య ఆలేటుమీదనే
పూర్ణ చేయబడు చున్నది. ఇంక ఈసాములమీద నీటిపన్ను
మాట తలపాయదు. భూమిఎంత సారవీసమైనా, నీటిరు
ఎంత తక్కువదయినను. మొదటిపల్లపు పంటకు రు 5 ల
రెండవపంటకు రు 5 ల వరసి రు 10 ల చొప్పున నీటిపన్ను
కట్టుబడుచున్నది. అక్కిభవ మయిన భూమి గల జిరాయితి
రయింతు రెండు పంటలకు భూమి పన్ను నీటి పన్ను కలిసి
యెకరమునకు రు 2-12-0 ల నిచ్చుకొనవలసియుండగ, అట్టి
భూమిగల ఈసాముదాడు క్రిందకొట్టు భూక నీటిపన్ను
రు 10 ల చెల్లింపవలసినవా డగుచున్నాడు. ఏమిట్టిదోము
చేత ఈ సాములు మొదట పుట్టినవో, ఏదామి
న్యాయు చేత బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారు పూర్వ
దత్తములను పరిహరించి క్రిటురెండు కట్టిలో వానికి భంగము
కలిగి, యాసాదారులకు జీవనోపాధి నశింపినది. జిరాయి
తీలకు కావలసినదానికన్న ఈసాముల కెక్కువ నీరక్కరలేదు.
ఎవ్వరకు పంట పండదు. ఆయనను నీరు గవర్న మెంటువారిది
గనుక వారియిచ్చును కచ్చికలేటు విధించెద రందురా! పృథు
లకును ప్రజలకును గల సంబంధము విశ్వపుత్రస్వామ్యము
కుంటిది గాని వర్తక వ్యాపారమునవలె కేవలవిశ్వకలకు గల
సంబంధమువలెకది గుట కోచనియము. నీటిపన్ను లేటు సవరింప
బడిననీ యెండుట నిజమే! కాని జిరాయితిభూము లే
లేటు నీటిపన్ను వహించుచున్నవో, ఈసాములు వారేటు
పన్ను హింపవలెనుగాని యధికము వహింపజేయుట ధర్మ
కరము

వివక్షరచిత్తము.

వేపపట్ట (చెరదు) 8 తులములు, మిరియాలు 1 తులము,
నామ 1 తులము, నీటినికొద్దిగా నలగగొట్టి 1 తేరు నీళ్ళలో
సాముకాలము 6 గంటలకు నానవేసి ఉదయము 6 గంటలవర
కునుంచి పిమ్మట అర్ధ సేరు కనామును దిగునట్లు మగనచ్చి
వడపోసి ఒకసీసాలో పోసియుంచవలెను. వ్యాధిరాకుండుట
కు ఆరోగ్యవతులు గూడ దీనిని దిగువవివరించినరీతిని నేవింప
వలెను.

10 ఏండ్లలోపువారు 1 చిన్న చెమ్మపుడు లేక మిల్లిగరి
పెడు పడుకొనబోవునపుడు త్రాగవలెను.

50 ఏండ్లలోపు వారు 2 మిల్లిగరి పెల కనాయమును
త్రాగవలెను.

జ్వరము తగిలినవారు వైమోతాదుల ప్రకారము దిన
మునకు మూడు సార్లు త్రాగవలెను. ద గ్గు
కూడనన్ను పో పెద్దవాండ్రకు మిల్లిగరి పెలో సగము, పిల్లలకు
నాల్గవ వంతు లే నెను కనాయములో చేర్చి యియ్యవలెను.
గర్భిణీస్త్రీలకు లే నే నియ్యగూడదు.

వధ్యము-జ్వరము తగిలినవారు గోధుమనూక జాక
(పాలతో వడికబెల్లముపూడి చేర్చి), గోధుమరూపై, పాలు
పుచ్చుకొనవలెనని బెంగురూరు యూసానీ డాక్టరు సయ్యదు
అబ్దులు హాకీము గారు వ్రాసిరి.

ii

తైముజ్జాను సోదానుగాని, సాండలు వీరపురు నీళ్ల
తో గలిపిగాని పుచ్చుకొనిన వ్యాధి సోకదు.

iii

యూక్లిప్తను ఆయులును చిటికెను పంచదారలో,
రెండుచుక్కలుచేసి ఉదయమున సాముకాలమున పుచ్చు
కొనిన వ్యాధిసోకదు యూక్లిప్తను ఆయులును చేతియము
నకు రాసి తరుచు వాసనచూచు చుండుట మంచిది.

హంగరీలో విప్లవము

లండను, అక్టోబరు 30:—ఈవర్షము తగ్గుచున్నది తార
న కరోలీ కనుకూలముగను,సంధికొరవను జర్మనులతో మైత్రీ
వదలవలెననియును బుడాపెన్సులో లక్షమంది ప్రోగుపడి అం
దోళనము చేసిరి. వారిమీద తుపాకులును మరఫ్ఫిరంగులును
కాల్పబడెను. వారిలో చాలమందికి అపాయము కలిగినది.
బుడాపెన్సులో పైనికకాసనము ప్రకటింపబడినది. హంగరీకి
సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మిచ్చుట మున్నగు వరతులను తారను
కరోలి కోరెను. రాజుండల సమ్యుతింపనందున వతనికి ప్రధాన
మంత్రిత్వ మియ్యలేదు.

కెయిజరు రాజ్యత్యాగము.

లండను, అక్టోబరు 30:—ఈవర్షము మరల హె
చ్చుగా వివచ్యుచున్నది. ప్రాంతపుర్ణ జైలుంగు పుత్రికయే
దీనిని కోరుచుండుటచే నది నిరర్థకము కాదనియుపురు తలచి

బందరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాల : మంచిసమయములలో వృత్తచాపులు బాటలు పాఠము నేర్పుట.

నేత్ర యంత్ర గారములు

నిన్నటిదిన మదయము ఆరుగంటలకుకూలీలందరు యంత్ర గారములయొద్దకు వచ్చి పనిలో ప్రవేశించెదరు. అప్పుటి అధికారులతో చెప్పిరి. గత క్లయియంటు సియ్యుకుగారి యంత్ర గుర్తులేనిది యంత్ర గారములలో నెవరికిని ప్రవేశ మియ్యబాల మని వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. కూలీలు తననంతరము ఏమియు చేయబాలక వాడియాగారికి తనస్థితిగతుల తెలిపిపోవద్దాదా తెలిపిరి. వాడియాగారు తక్షణమే వెంటబూతు బారక్కుదగ్గరకు వచ్చి కూలీలను కలిగొనిరి. కాక్కుకనంపుకార్తవ్యము సంకతిసందర్భముల వారితో వివరించిరి. వాడియాగారు ప్రకృతము అధికారదగ్గమువారితో రాజబాధములు నడపిన లాభములేదనియు, గత రోజు అధికారులతో సుకరగు అలెగ్జాండరుగారితో మాటలాడగా, కాక్కుకగ్గ యంత్రపున కొంత మంది ప్రతినిధులను ఎచ్చుకొని వారు వాడు తొమ్మిదిగంటలకు యంత్ర గారములయొద్దకు వచ్చి నిప్పును గారితో సంప్రదించి నిప్పునుగారి యంత్రపు ప్రకారము కూలీలు నడవలసియుండునని అలెగ్జాండరుగారు చెప్పియుండిరి. కావున వాగసలహా ప్రకారము పక్షపాతిని త్రేయోవా యకముగనుండునని చెప్పిరి. సాయంకాలము మగల మూడు గంటలకు కూలీలదగ్గరకువచ్చి మాటలాడెదరు చెప్పిరి.

తదనంతరము కూలీలు ప్రత్యేకముగా సమావేశమై నిప్పునుగారియొద్ద తమ స్థితిగతుల జెప్పకొనుటకు 16 గురు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనిరి.

ప్రతినిధులు అధికారులతో మాటలాడుట.

సియ్యుకుగారు సకాలమునకు యంత్ర గారములయొద్దకు రానందువలన ప్రతినిధులు అలెగ్జాండరుగారిని ప్రత్యేకముగా దర్శించి అధికారుల యంత్రపు ప్రకారము కూలీలందరు ఉదయము ఆరుగంటలకే పనిలో ప్రవేశించని క్షయించిరని చెప్పిరి. అలెగ్జాండరుగారు ప్రతినిధుల కోరికకు మన్నించి మరునాటి యదయమునండి కూలీలు ఆరుగంటల లోపుగనే ద్వారములనంద్రువ వచ్చియుండవలయుననియు, ఆరుగంటల కొట్టినతక్షణమే ద్వారములను మూసివేసి యంత్ర గారముల పనుల ప్రారంభించు మనియు నుడిచిరి. ప్రతినిధులు అలెగ్జాండరుగారి యంత్రపుల నంగీకరించి పనిలో సకాలమునవచ్చి ప్రవేశించుమని చెప్పిరి.

సాయంకాలము మూడుగంటలకు బారక్కువద్ద కూలీల సభ యొకటి జరిగినది. వాడియాగారు సభాధ్యక్షుడు వహించిరి. ప్రతినిధులు కూలీలతో అలెగ్జాండరుగారియొద్ద జరిగిన సంకతిసందర్భములను వివరించిరి. కూలీలందరు అలెగ్జాండరుగారి మాటల ప్రకారము నడచెద మని వాగ్దానముచేసిరి.

వాడియాగారి యువదేశము.

తదనంతరము వాడియాగారు సభ్యులకుతోచదేశము చేయుచు ముందు తమ సంఘము ఎలయో పనిచేయుటపై యందునని చెప్పిరి. యంత్ర గారములవారు పెట్టునిచ్చింభములు తాత్కాలికముగా భావించి, సకాలమున కార్యాలయములకు వెళ్లి పనిచేయుచుండిన సంఘమున కెంతయు గౌరవ ముండగలదని చెప్పిరి.

తదనంతరము సభ ముగిసినది. కూలీవాండు తమతమ గృహముల కదిరిరి.

నేత్రవిషయములు

నేటితో కూలీవాండ్రకష్టములు నివారణ యైనవి. అలెగ్జాండరుగారు వాగ్దానము చేసిని ప్రకారము యంత్ర గారముల ద్వారములు, యంత్ర ప్రకారము నేటి యదయము ఆరుగంటలకు తెరవబడినవి. గత మూడు దినములనుండి జీవనోపాధి యేమి యులేక కలకష్టముల పడినకూలీకులందరు సకాలమునకు యంత్ర గారములకు వచ్చి పనిలో ప్రవేశించిరి.

మైలాపూరు సంగీతసభ: ఈనెల 2-వ తేదీ

శనివారమునాడు సాయంకాలము 4-30 గంటలకు దీపావళి సందర్భమున మైలాపూరు గోపాలస్వామిగారు పాఠశాల మందిరమున తిరుమొరారు రాజాయి సాటికచ్చేరి జయపడుదు.

ఒక పార్వజనిక సభ: మదరాసు ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెసు కమిటీవారి యొక్కయు మహాజనసభ వారియు క్షయం యాజమాన్యము క్రిందనచ్చేడి నెల 4-వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఆర్యవీర్యనువీధియందలి గోకేల హాలులో గౌ. జి. గంగాచార్యులుగారి యగ్రాసనావళియైన ఈ క్రింద విషయములను పర్యాలించియు నిమిత్తముక సాహిత్యసభ సమావేశమగును. విషయములు: (1) కాంగ్రెసు లీకుల డిప్యూటీమెంట్వారికి వారిచీటి నిరాకరింపబడుట (2) చదుర కాంచీపురములలో సోలీనువారు తుపాకులను ప్రయోగించుట (3) ఇప్పటి యాధిక పరిస్థితులను గుఱించి చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ప్రకటన (4) బర్మా ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెసు కమిటీయధ్యక్షుడు డాక్టర్ మేతాగారిని స్వరాష్ట్రమునుండి బహిష్కరించిన బర్మా ప్రభుత్వమువారి యాజ్ఞాపత్రము.

మితవాది కాంగ్రెసుసభ

ప్రతినిధులు 30-వ తేదీక ముందే కొందరు వచ్చిరి. సభ జరుగునాటికే శాల పూర్తిగా నిండగలదు. అధ్యక్షుడగు గౌ. నురేంద్రనాథ బెనర్జీ గారును తక్కిన వంగరాష్ట్రీయ ప్రతినిధులను 31-వ తేదీన వచ్చెదరు. వారికిరైలు ట్టేషనుయొద్ద స్వాగత మియ్యబడునని 30-వ తేదీ తంతివారమున తెలియుచున్నది. నవంబరు నెల 1-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు ఎం.వెంకటాచలకళాలలో సమావేశము ప్రారంభమగును. శనివారమునాడు పగలు 11-30 గంటలకు మగల సమావేశము జరుగును.

పూనా సేవాసదనము: సేవాసదనాధ్యక్షురాలగు రామాబాయి (రనేడిసతి) గారును ఇతరసభ్యులగు శ్రీమతి పురుషోత్తము 30-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12-45 గంటలకు వెల్లింగ్టను ప్రభుదంపతులను దర్శించి సన్మాన వక్రమును సమర్పించిరి. శ్రీభిగ్గారుగత 2 వత్సరముల నండియు ఈ సంఘమునకు భోమియగా నుండిరి. సేవాసదనమువారు శ్రీభిగ్గారికి ఆల్బమును కానుకగా సొంపగిరి. ప్రభుదంపతులను పుష్ప మాలాలంకృతుల గానించిరి. రామాబాయిగారు తక్కినవారి నందరిని ప్రభుదంపతులకు పరిచితులను గానించిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు

పారిశ్రామికసంఘము

పారిశ్రామిక సంఘమువారి సంవేషిక నివేదికమునందు గల వివరములు దేశీయులకు సంతోషమును కలిగించక మానవు. ప్రకృత అధికారవర్గపు శక్తి సామర్థ్యముల కలన మనజేయు పారిశ్రామిక విషయముల పట్ల ఎంతవరకు అభివృద్ధి చెందియున్నదో ప్రతిపాదిని నివేదికము తెలుపగలదు. ఇంతవరకు మన జేతనీతిగతుల ననేక సంఘములవారు విమర్శించియున్నారు. కాని వానిని ప్రభుత్వమువారు కావ్య రూపమున బెట్టివారు గారు. ఈ నివేదికము సయిత మటుల నగివోయిని విశులొందుచున్నాము. నివేదికమును ఆంగ్లభాషి యుండు విధిగా పంచిపెట్టవలయును. దానిని చదివిన ఆంగ్ల యులు జేతాభ్యుదయమునకు ప్రజలు చేయుచున్న అందోక నిమగ్నందు గల సత్యాసత్యములను కనగొనగలరు.

సంఘమువారికవోట అయోమ్యముల తగ్గరేట్లవలన పరిశ్రమల అభివృద్ధికిగ్గుచున్నదని అభిప్రాయపడిరి. ఇంకొక వోట దేశీయులందు ధనాగారముల విధిగా నెలకొల్పవలయు నని నూచించిరి. వేరొకవోట పరిశ్రమభివృద్ధికి కావలసిన ధనో యమంతయు లండను నగరమునుండి తెప్పించుకొనవలసి యుండునని తెలుపుచున్నారు. కొరతనను వారు ప్రజల పారిశ్రామికాలయములకొని పనిచేయుచున్నందున దేశీయన పరిశ్రమలు విచ్ఛలవిడిగా నభివృద్ధిచెందుటకు వీలు గానిపించుట లేదని వాదించుచున్నారు. వ్రాయబూనుకొనినయెడల ఇట్టియనందర్భ విషయము లనేకములు మన నివేదికమునందు చూడగలము. పారిశ్రామికశాస్త్రమునందు సామర్థ్యము కలిగి పనిచేయుగల వారు మనలో లేరని సంఘమువారు దేశీయమీద సుక ఆప వాదము తెచ్చిపెట్టుచున్నారు. ప్రభుత్వమునందు సయితము సామర్థ్యముగల శాస్త్రజ్ఞు లుండియుండినయెడల మనపరిశ్రమ లు వృద్ధిపొందియుండునవే. ఈ సాకువలన మన కేమియు ప్రమాదముండదు.

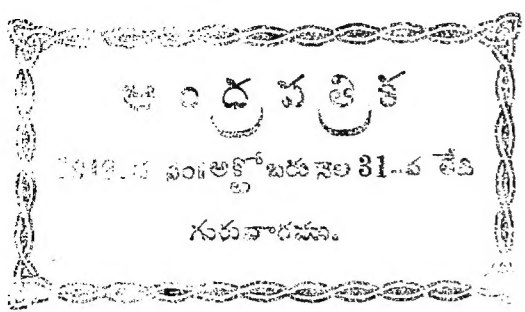
సంఘమువారు పరిశ్రమలవృద్ధి లోనికి దెచ్చుటకు కొన్ని సలహాల నొసంగిరి. అందు దేశీయన కళ్యవసరమును పారిశ్రామికధనాగారముల సంస్థాపించు విషయమున నొకమాటయై నను చెప్పివారుకారు ఒకవోట మాత్రము ప్రజలకు అత్యంత సరముగా కావలసినవిషయముల నాలోచించుట కొక ఉప సంఘము నెలకొల్పవలయు నని నూచించిరి. వీరినిమాత్రము ప్రజలు గమనింపవలయును. ఎన్నియో లక్షల్పయోపాయములను క్షయముచేసి దేశీయన సంచారము చేసినసంఘమువారు ఈ మాత్రపు ప్రజలకోరికల గమనించకుండుట విచారవరము.

ధనక్రయమును గురించి మాత్రము చాల నూచనలను సంఘమువారు తెలిపిరి. పరిశ్రమల వృద్ధికి 150 లక్షల రూపాయలు క్రయమగునని అంచనాచేరి. ఇందు చాల ద్రవ్యమును పారిశ్రామికవిద్యాలయముల ఖర్చుపెట్టుటకు నని విరుటకు మాత్రము సంకసించుచున్నాము:— (న్యూయిండియాపత్రిక)

సంఘమువారి సంవేషిక నివేదికమునబట్టి ప్రకృత మే మియు చెప్పబాలకున్నాము. అయినను పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి ప్రత్యేకనివేదికము మాత్రము ప్రజలయాశియ ములతెలుపుట కెంతయులాభకారి కాగలదని మా అభిప్రాయ ము. మాలవ్యాగారు పరిశ్రమల వృద్ధికి ఇంతవరకు ఎంతవని జరిగినదో తెలిపిరి. గత మూడు యే బది సం త్వరములనుండి భారతభూమి ఆంగ్లదేశమున కన్నియోకోట్ల ద్రవ్యము ధారపోయుచున్నను, వారుమాత్రము మన పురోభివృద్ధి కెంత సానుభూతితో పనిచేయుచున్నారో చూడుదని ప్రజల నవ్విధించుచున్నారు. ఇంతవరకును అధికారుల ప్రేమానుభవలన మన పరిశ్రమలన్నియు నడుగంటి దేశీయుల కడు వీడలుగ మార్చువైచినది.

ఇంక నెవను సంఘమువారే మనపురోభివృద్ధికి పనిచేయ తలంచుకొనినయెడల దోతనముపారి కన్నియో ఆభ్యంతరములు ఆంగ్లవర్తకులవలన రాకవు. కావున పారిశ్రామికవిషయ అభివృద్ధి ప్రజలచేతులలోనే యుండవలయును. ఒకసారి తూర్పుఇండియా సంఘమువారి పరిశ్రమల ప్రోత్సానమును స్మరించిన సంగతినందర్భములు తేటబడగలదు. ఇంగ్లండు లోని ప్రజలు భారతదేశములోని పరిశ్రమల నద్దరించురని తలంచుట మైతనము. (ఇండియను సేటియెలుపత్రిక)

మహమ్మదాబాదు రాజుగారు: యాదవ్భారత మహమ్మదీయ సమాఖ్యకులకు రాజుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల.

భారతదేశమున నెల్లడలను నూతనవాళము ములును, నూతనవాంఛలను తలయెత్తు చున్నవి. ప్రపంచమునందలి దేశము లన్నిటియందును అత్యున్నతస్థానము నాక్రమించి, మరల తన ప్రాచీన ఆధ్యాత్మిక నాగరికముల నెల్లడల వెదజల్లి నూనవ సేవ గాంధీజీవలె నని భారతదేశము కుతూహల మాననయై యున్నది. కాలవశమున కళావిహీనమై భారతసంఘమున నిబిడికృతమై యున్న సర్వశక్తు లును పునరుద్ధరణము గాంచు తెంతయు ఈ మహా త్యాగనిర్వహణమున కత్యవసరము. దేశకళలు పెంపొందవలెను; దేశభాషలు పృథ్విగాంచవలెను; దేశభాషామూలము గాఢముగ ప్రతిమానపుని హృదయమునను వేరులు నాటుకొని యుండవలయును. ఇట్టి పరివర్తనము కలుగుటకు జాతీయ విద్యా విధానమే ప్రధానసాధన మగుట విశ్వవిద్యాంశము. కావున 1906 సంవత్సరమున కలకత్తా నగరమునందు సమావేశమైన కాంగ్రెసు మహాసభలో జాతీయవిద్యావిధానమునకు కృషి సలిపి, జాతీయవిద్యుత్తులపై, చేతనల యాజమాన్యమున దాని నిర్వహించవలయు ననెడి యొక తీర్మానము గావించబడెను. ఈ తీర్మానానుగుణ్యముగ ప్రప్రథమమున వర్తించి, కార్యారంభమునకు గడంగిన వారు ఆంధ్రులు. వీరి విషయమున 1907 వత్సరమునుండి కృషి సలుపుచు, 1910-వ వత్సరమున మచిలీపట్టణమునందు జాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠాపన మును నిర్మించి, కృతార్థులైరి.

ఈ ప్రతిష్ఠాపన ముప్పటినుండియు జాతీయవిద్యా విధానమునకే శక్తివంచనలేక పాటుపడుచు దిన దినప్రవర్ధమాన మగుచుండుట జాతీయాభిమానుల కెల్లరకును సంతోషదాయకము. నూతనముగ నుద్భవించిన జాతీయవాంఛలల్లికి వలయు విద్యా విధాన మి కళాశాలయందు దవలంబింపబడుట ఆమోదదాయకము. కేవల విజ్ఞానాభివృద్ధిదాత కము లగు గ్రంథపఠనమువలన మనదేశమునకు సంభవించిన లోపముల గ్రహించి, యా కళాశాలాధికారులు కార్యానుకూలయోగ్యములై, జీవనో సాధికపరచుచు వృత్తులననేకముల నిచ్చుటనేర్పరచి యున్నారు. విద్యార్థియొక్క విషయగ్రహణసామర్థ్యమును, ప్రతిభాసంపన్నతయు వ్యక్తమై, స్వయం వికాసమునకు పరిచయశీల మిచ్చుట నొసంగబడు చున్నది. ఇందుమూలమున జాతీయనిర్మాణమున కత్యవసర మగు స్వయంవ్యక్తిత్వము విజృంభించుట సుసాధ్యమగుచున్నది. ఇట్టి ఆత్మవికాసము సర్వ తోముఖముగ వెల్లడి కాదలసియున్నది. అందుచే నిచ్చుట పరిశ్రమల గూర్చియు, యంత్రనిర్మాణము గూర్చియు, చేతిపనులగూర్చియు విద్య ప్రసాదించ బడుచున్నది. ఇంతే గాక, ప్రైవేట్, పబ్లిక్, మతవిషయిక విద్య యిచ్చుట విద్యావిధానమున ప్రధానాంగ ముగ నున్నది. ప్రతిదినమును ఇందు మూలమున ఆర్యుల యన్నతాశయములు విద్యార్థుల హృదయ సీమల గాఢముగ నాటుకొనుట కవకాశముకలుగు చున్నది. మతభేద, పురాణేతిహాసముల మూలమున గఱపబడుచుండుట ప్రాచీననాగరికసంక

న్నత విద్యార్థులకు మనోగోచర మగుట నిశ్చయ ము. మహానీయుల జీవితచారిత్రవచనమును, జాతీయోత్సవనిర్వహణమును, జాతీయతాభావములను విద్యార్థులకు పురికొల్పు చున్నది. మరియు భారతదేశ చారిత్రకపఠనము. సంకుచితదృష్టితో లిఖింపబడిన పాశ్చాత్య గ్రంథసహాయమున గాక, భారతీయ ప్రతిభాసంపత్తిని, భారతనాగరిక సామ్రాజ్యమును వెల్లడించు గ్రంథములమున బోధింప బడుచున్నది. ఇంతేగాక, యా కళాశాలయందు మాతృభాషాప్రాముఖ్యము పరిగణింపబడి, తన్నూలముననే విద్య గఱపబడుచుండుట ప్రశంసనీయ ము. ఆంగ్ల భాష రెండవభాషగానే తిలకింపబడు చున్నది. దేశపరిశ్రమ కీ కళాశాలయందు చేయ బడిన యేర్పాటులు మిగుల సంతృప్తిదాయకము లగు నున్నవి. ఈ విధముగ ప్రతివిషయమునం దును నిశ్చల దేశభక్తియు, అచంచల జాతీయ దృక్పథమును విద్యార్థుల కలవడిన యెడల వారు ప్రపంచరంగమున దేశసేవ జేయుటకు తగిన ప్రోత్సాహము కలుగుననుటకు సందియములేదు.

ఇచ్చట విద్య నభ్యసించువా రెట్టి పృథ్వివై న నవలంబించుట కవకాశములు గలుగుననుట విద్యా విధాన మేర్పడుపడుటచే నీ కళాశాల నానాటికి అధికసంఖ్యాకుల నాకర్షించుచున్న దని వేరేచెప్ప వసరము లేదు. ఇందుల కుపకరించు విధాన మింతకంటె తృప్తికరముగ నది యీదేశమున వేరొక ప్రదేశమున లేదని చెప్పక గు ను. మాధ్యమిక తరగతులయందు విద్యార్థికి గల విజ్ఞానమును, కార్యనిర్వహణసామర్థ్యమును సర్వతోముఖముగ పెంపొందించు విద్య గఱప బడును. ఇంకను, చిత్రకళలు, చేతిపనులు మున్న గొనవి గూడ నేర్పబడును. మాధ్యమిక తర గతులయందు కృతార్థులైనపిమ్మట నాతడు తన యిచ్చనచ్చిన విషయమును అభ్యసించవచ్చును. పిమ్మట సారస్వత, వాణిజ్య, ఇంజనీరింగు శాఖల యందు బోధనము గావించబడును. సారస్వతమున దేశభాషలయందు గ్రంథ రచనమును, పత్రికా నిర్వహణమును గఱపబడును. హార్టుకుండు మున్న గు సాంకేతిక విద్యాశాఖలు గలవు. ఇచ్చట ఒక మైనరు సివిలు ఇంజనీరింగు తరగతియు, ఒక వ్యవసాయ తరగతియు, కూడ ఇందు తృప్తికర ముగ కృషి సలుపుచున్నది. వీని నభ్యసించిన యాతడు కళాశాలనుండి విద్యాభ్యాసము వదలి పోయిన పిమ్మట జీవనోపాధికై పలుభాముల పాలు కానక్కరలేదని యిందుమూలమున ప్రస్ఫుటము కాగలదు.

ఇక నొక విషయము. ఈ ప్రతిష్ఠాపన మొక సాశ్రమకళాశాల. ఇచ్చట విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులును ఏకప్రదేశముననే నివసించుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. ఇందు మూలమున విచిరువురకును పరస్పరప్రేమకార వ ములు ను, పరస్పరవిశ్వాసమును యేర్పడి, విద్యార్థుల కోమలమానసియులు సరియగు మార్గము ననుస రించుట కను వేర్పడగలదు. ఇచ్చటి ఉపాధ్యాయు లెల్లరును మిగుల సమర్థు లని పేరొందినవారు. ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయములయందు కీర్తితరముగ కృతార్థులైనవారు కూడ ఇందుపాధ్యాయులుగా నున్నారు. వీరిల్లరును సేవయే ప్రతిముగ నైకొని, మాతృదేశమునెడల గల అవ్యాజ ప్రేమతో, మాతృదేశారాధనమునకై గంకణము గట్టుకొనిన మహానీయులు. ఇట్టి సేవాపరాయణులచే నిర్వహించబడుచున్న యా కళాశాల జాతీయతానిర్మాణమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడు ననుటకు సంది యము లేదు.

కాని, యీ ప్రతిష్ఠాపనానిర్వహణము భార తీయులమీదను, యిందు ముఖ్యముగ ఆంధ్రులమీ దను ఆధారపడి యున్నది. దేశజాతీ కళాశాలకు రెండువిధముల విజయము చేయవలసియున్నది. ఎల్లరును జాతీయవిద్యావశ్యకతను గ్రహించిన వారలే! ఎల్లరును జాతీయ విద్యాభిమానులే! కాని యింతయును నే మన జాతీయవిద్య పెంపొందుట దృష్టాంతము. ప్రతివ్యక్తియు తన అభిలాషను, తన కృష్ణాభిమానమును కార్యరూపము దాల్చుటకు ప్రోత్సహింపవలయును. కావున, ప్రతి దేశభక్తుడును తన విడ్డబుట్ట జాతీయప్రతిష్ఠాపన మునకుబంపుటత్యవసరము. ఎల్లరు నీ విధముగ వర్తించినప్పుడే జాతీయవిద్య విజివిగా వ్యాపించి, జాతీయాశంకలముల సఫలీకృతములగుట తటస్థింప గలదు. మనయు విద్యుతు మైనను ధనసహాయ ములేక జలవ్యవస్థలు జాలరు. అందుముఖ్యముగ నిట్టి మహావ్యయములకు అపారధనసహాయ మత్యవసర మని యెల్లరకు తెలియనివిషయము కాదు. ఈ ప్రతిష్ఠాపనానిర్వహణభారము ఆంధ్రులపై నున్నది. ఆంధ్రదేశము జమీందారులు, భూస్వాములు, వర్తకులు మున్నగు ధనవంతు లనేకులచే నుశోభిత యగుచున్నది. మరియు, పండుగ దినస ములయందు ధర్మము గావించి జాతీయప్రతిష్ఠాపన ముల బోషింపబడుచు ఆంధ్రదేశమున నాచార మైనది. అందు ముఖ్య ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలా సహాయార్థము ప్రతివత్సరమునను దీపావళిగాను చందాలు వసూలు చేయబడుచున్నవి. ఈ వత్సర మునకూడ ఆంధ్రప్రత్తు లెల్లరును ధనయాపమున చందాలను, విరాళములను విరివిగ నొసంగి, చందాల వసూలుచేసియు, మాతృదేశము నారాధించి, స్వీయధర్మమును నెరవేర్చెదరు గాక!

భారతీయ వలస ప్రదేశము.

ఈ కాలమున భారతదేశసమస్య లనేకము లను పరిష్కరించు భారమును బ్రిటిషువారు వహించుట తత్వవైరు మగుచున్నది. అనేకవత్సర ములనుండి వీరిని నిర్ణయించుటగత్య మని భార తీయు లెంత బిగ్గరగా మొరలిడుచున్నను మూకీ భావము వహించిన ఆంగ్లేయులు నేను వీరినికూర్చి యింత శ్రద్ధతో యోచింప బూనుటకు కాల స్వభావమే ప్రధానకారణ మని అంగీకరింపక తప్పదు. భారతీయులను దేశీయ విషయముల కంటె సామ్రాజ్యేతర దేశములతోడి ప్రతిపత్తియే యెక్కుడు కారణమీనదా మకముగ నున్నది. సామ్రాజ్యమునందలి వివిధ ప్రదేశములనుండి తెల్లజాతు లన్నియు భారతదేశమునకు స్వేచ్ఛగా వచ్చుచు బోవుచుండ, భారతీయు లాయా ప్రదేశములలో నడుగిడుకుండ నిరోధించుట శోచనీయము. ఈ లోపమువలన భారతీయులు సంగ్రామ మునకు బూర్వమునుండియు చిక్కులు పడుచుండిరి. అందు ముఖ్యముగ అస్ట్రేలియా, కనడా, దక్షిణాఫ్రికా ప్రదేశములకు సంగ్రామమునకు బూర్వము జర్మనులు, బల్గులు, పోలులు, యూదు లు మున్నగువా రెల్లరును స్వేచ్ఛగా బోవుట కను పైసగుచు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య పాదు లగు భారతీయుల కట్టి స్వాతంత్ర్యము నొసంగకపోవుట సమంజసముగ గన్పట్టినది. సామ్రాజ్యసంరక్షణ మునకై నిశ్చలరాజధిక్తితో మనుష్యధనసహాయము నపారముగ గావించుచున్న భారతీయులు స్వీయసామ్రాజ్యముననే విదేశీయులుగ పరిగణింపబడుట గర్హముగ నుండకపోదు. ఈ కార్యము వీరికి మహాకంటకముగ నుండి, సామ్రాజ్యము

నెడల ఏరికొల యశ్చాహుతు తగ్గించు ననుట నిర్వహించుము. గోఖలేగాను నుడివినటుల యిట్టి కార్యములే అన్యోన్య ద్వేష భావములు జనించుటకు కారణములు. నీవిషయముల నుద్ధరించిన ఆంగ్లేయు లీసమస్యను సత్వరముగ పరిష్కరించుట వసరమని అభిప్రాయపడుచున్నారు. కావున "భారతీయుల కొక వలస ప్రజేలు" అను పేరునును గూర్చి షర్ థియొడోరు మూరిననుగా రొక స్వాసమును "వైస్రీస్తు సెంచరీ అండు అవుతు" అను ప్రతికకు ప్రాసియుండిరి. అం దీవిభావావలంబనమువలన భారతీయులకు గలిగిన ఆత్మగౌరవవిహీనతను పీరు గ్రహించిరి. కాని సామ్రాజ్యేతరభాగము లవలంబించిన విభావము ఫలదర్శముగ నున్నదని పీరు సమర్థించుచు, ఈ సమస్య కొక సూతన రూపమును గల్పించ జూచు టాశ్వర్యజనకముగ నున్నది. తెల్లజాతుల తమ జాతీయతను ప్రత్యేకముగ నిలుపుకొను నుద్దేశముతోడ నే యిటుల వర్తించిరని నుడువుచు, సర్వజాతులును ఐక్యత నొందుట వాంఛనీయము కాదని పీరు వాదించుచున్నారు. సామ్రాజ్య జేతములయందలి యితరజాతులకు పీరు తా మ్రేపంగుటచే ఇది తెల్ల, నల్లజాతివిభేదసమస్యకంట కరిగిమించినదని ప్రస్ఫుటము కాగలదు. ఏది యెటులున్నను మూరిననుగాదు దెలిసిన యీ సమస్యపరిష్కారవిధాన మతి విచిత్రముగ నున్నది. జర్మను తూర్పుఆఫ్రికా ఈ సంగ్రామమున బ్రిటీషువారి వశమైనది. సంగ్రామాంతమున సంది జరిగినపుడు దీనిని మరల జర్మనుల కొసంగక, భారతీయుల వలన ప్రజేతముగ నుంచిన బాగుండు పని పీరు సూచించుచున్నారు. భారతీయులు సామ్రాజ్యేతర భాగములకు వలసజోవు స్వత్వమును వదలుకొను వద్దతిని ఈ ప్రజేతమును వీరి కొసంగి, యీ సమస్యను పరిష్కరింపవచ్చునని వీరి ఖండితముగ నుపేయించిరి. ఇచ్చట వ్యవసాయ మునకనునగు భూముల నేకము లున్నవనియు, వర్తకమున కుపరించు వివిధనౌకాగ్రయస్థానములు గలవనియు పీరు వాక్రుచ్చుచున్నారు. ఇందుమూలమున వీరి సమస్యస్వభావమునే గ్రహించినటుల కోరుటలేదు. ఇది రాజ్యకాంక్షచే భారతీయుల యం దుదయించిన ఆశయము కాదు. భారతీయులు సామ్రాజ్యేతర ప్రజేతములయం దున్న వారిలో సర్వవిషయములయం దిను సమానులనియు, సమానస్వత్వముల ననుభవించుట కర్హులనియు నిరూపించుటయే భారతీయుల యుద్దేశ్యము. ఈ ప్రజేతములవారు భారత ప్రజేతమునకు వచ్చి స్థిరనివాస మేర్పరచుకొని యుండకుండు వద్దతిని, భారతీయులు ఆ ప్రజేతములకు జోవు హక్కును వదలుకొన నిచ్చగించుదు. కాని, వారిచ్చటికి స్వేచ్ఛగా వచ్చుచుండ జర్మను తూర్పుఆఫ్రికా లభించినదను మాత్రమున తన ఆత్మగౌరవమును గోల్పోవుటకు నట్టి భారతీయుడును అంగీకరింపజాలడు. ఆ ప్రజేతముల వలనే భారత ప్రజేతము కూడ స్వకరిపాలనాశోభిత యై యున్నయెడల అట్టికట్టికి చేసియుండును. ఒకవేళ అట్టి యేర్పాటును కవసరము కూడ లేకుండు నెనూ యీ సందియము గూడ కలుగుచున్నది. ఏలయున, భారత ప్రజేతమునకు స్వకరిపాలనము లభించిననేగాని, యితర ప్రజేతముల గౌరవమును బడయజాలదు. అప్పుడే సామ్రాజ్యమున నీ ప్రజేతము గౌరవార్హమును స్థానము నాక్రమింపగలదు. కావున సామ్రాజ్యస్థ బాధ్యతాయుత స్వకరిపాలనాప్రదానమే యీ సమస్యపరిష్కారమునకు ప్రధాన సాధన మని సూచించుచున్నారము.

మిల్లు కూలీల సంక్షోభము.
పెరంబూరులో నున్న బకింగుహాము, కర్ణాటకమిల్లులలోని కూలీలు మొన్నటిదినుమునుండి చాల చిక్కలవడుచుండుచూడ మిగుల విచారకరముగ నున్నది. ఈ పిషయమునకు సంబంధించిన విపులసమాచారములను మే మిదివరకు ప్రచురించియుంటిమి. యంత్రాగారములో వని చేయు వారందరును పోషకవారమునాటినుండి ఉదయము 6-15 గంటలకే పనిలో ప్రవేశించవలయు నని యొకయుత్తరువు ప్రకటించబడెను. వివరీతముగు నిట్టి ఆజ్ఞకు తగిన కారణము దురూహ్యము. కూలీవాండ్రలో ననేకుల గృహములలో విషజ్వర వీడితులగు రోగులుండుటవలనను, అనేకులు మైలాపురము మున్నగు దూరప్రదేశములనుండి రావలసి వచ్చుటచేతను, ఇట్టియుత్తరువువలన వారి కెంతటి చిక్కలు కలుగునో వేరేచెప్ప నవసరములేదు. ఈ కారణములబట్టి కూలీలు సకాలమున రాజాలక పోవుటచే, యంత్రాగారములు మగునాడు మూసివేయబడెను. ఈ కాలనిర్ణయము తమ కనేకకష్టములకు గారణమగునని కూలీలు యజమానులతో నెంత మొరబెట్టుకొనినను లాభము లేకపోయినది. ఇట్టి స్థితియందు వీరికి తగిన సలహా నొసంగి, పరిస్థితుల మార్పునా రెవరును గానరా రైరి. కొందరు ప్రభుత్వసహాయము నభిలషించి, గవర్నరుగారిని సందర్శింప బోయియు నెట్టి సహాయము బడయజాలరైరి. నాయకులలో కూడ పీరి దుర్భరస్థితిని తొలగించువారు లేరైరి. చల్లా గురు స్వామిశ్రేష్ఠిగారితో పీరు సంప్రదింపగా, కూలీలు పనిలో ప్రవేశించుట తప్ప వేరు మార్గము లేదని వచించిరి. ప్రస్తుతసంగ్రామమున నై నికులకు బట్టలను తయారుచేయుచున్న యీ మిల్లులకు సహాయముచేయుట మన ధర్మమనియు, అందుచే మరల పనిలో జేరుటయే సందర్భమనియు వాడియా గారు వీరికి సలహా నొసంగియుండిరి. కాని, పీరి దుస్థితి నెవ్వరు నారయరైరి. ప్రజాహితమునకై కృషి సలుపు నాయకు లొకరైనను ధైర్యముతో ముందునకు వచ్చి, కూలీల కష్టములను మిల్లు అధికారులకు దెలిపి, తగిన విధమున వాని తొలగించు మార్గము నన్వేషింపకుండుట శోచనీయము. నిస్సహాయులై యుండుటచే కూలీలు మిల్లు అధికారుల యిష్టము చొప్పుననే 6 గంటలకు పనిలో జేరుట కంగీకరించినందున ఈ విషయము ముగిసినది.

వృత్తాంతములు

శ్రీమతిశోబనదేవిగారు ప్రృథక్ము జన్మచే బడలి యున్నారు. కొంతకాలమువరకు వారెచ్చటకును వెళ్లజాలరని తెలియుచున్నది.

ప్రృథక్ము మైసూరు ప్రభుత్వమువారి విద్యాభ్యాసములకు క్యామరాపుగారి స్థానమున పనిచేయుచున్న కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారి యాద్యోగమున, దొరతనము వారు భాయపరచిరి.

నియోజనము:—పుచ్చేరి సంఘమువారి సభ 28 వ తేదీని జరిగినది. మేయరు గారెలుగ రధ్యక్షులుగా నియోజనపడిరి. ఇదివర కధ్యక్షులుగా నుండిన కొండంగిగారు వార్ధక్యకారణమున రాజీనామా నిచ్చిరి.

యంత్రాధికారికి శిక్ష:—కొచ్చిలో బ్రంటున పన్ను కంపెనీవారి బాయిలరు ఇంజనీరు ప్రాటు నిర్లక్ష్యముగా బాయిలరును ప్రయోగించినందున నతనిపై కేసుచేయబడెను. అతనికి రూ. 500 లు జూర్మానా విధింపబడెను.

ఇండ్లు తగులబడుట:—చారునీర్లి వ్యవసాయలో 18 వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు కావాకేరీలో మంట లేచి దికాడ్లు అయిపోయి మున్నగునన్నియును పూర్తిగా తగులబడి బూడిద యయ్యెనని తెలిసినది. కావాలమేనా తెలియలేదని నాకహాళికుండి తంలివార్త వచ్చినది.

నిర్బంధప్రారంభవిద్య:—సంయుక్త రాష్ట్రములలో పుర పాలక సంఘములు ప్రారంభవిద్యను నిర్బంధ మొనరింపకలే ననువిషయమును నిర్ధారణ చేయటకు కావసరభవా రొకసంఘమునేర్పరచిరి. వారు సమావేశమై 6-11 ఏడ్లకు నడుచు పయనువారికి నిర్బంధ మేర్పరపడగలనని తీర్మానించిరి.

మోసము:—జి. వి. నెల్లూరు, బాపి, రాబర్డు గ్రే ఆను వాండ్రెడ్డును అట్టేరులో రాజపుటానా హోటెలుకు వెళ్లి ఓనె యిట నతితోతాము మెనకాటామియాడండి వచ్చిన యాంత్రికదోహ్యోగులను దెలిపి ఒకగదిని పుచ్చుకొనిరి. తనకు రూ. 600ల జీతమురాకరై తెప్పించెదనని ఒక చెక్కును గ్రే ఆమెకు మాత్రగా ఆమెనమ్మి రూ. 70 లు బదులిచ్చెను. వారిద్దరును ఆరాత్రియే హోటెలునుండి చల్లగా జారిరి. వారిమీద కేసు చేయబడెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

బ్రిటీషుదీవుల కెగురుము:—బ్రిటీషుదీవులలో దిగుమతి కాగూడదని నిషేధించబడిన వస్తువుల సంఖ్యకను లని యు, భోగభోజనపదార్థములు కూడ కొన్ని నిషేధములనియు, చక్కెరపిండి తేయాకు నెయ్యి యూదుగాములు మురబ్బాలు మొదలైనవానిని నైతికమ సంపదానియు, అట్టి నిషేధపదార్థములను ఒకవేళ ఇండియాలోని పోస్టాఫీసులవారు పంపుట కంగీకరించినను తత్సంబంధమైన కష్టపష్టములకు పంపుచారే బాధ్యులనియు, అట్టిపదార్థములు బ్రిటీషు దీవులలో దిగుమతి కాకగానే ప్రభుత్వమువారిచే పరిపరచుకొనడకచ్చుననియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

దొరతనమువారు రాజధానిలోని పలుహోటల్ల ప్రజలకు వైద్యసహాయము చేయుచుటకు స్థానిక సంఘములకు రూ. 1,03,890 లు నిరాశముల నిచ్చివారు. అందు ఆంధ్రమండలములలో బల్లారికి రూ. 2,500 లు; చిత్తూరికి రూ. 5,185 లు; కడపకు రూ. 6,260 లు; గంటాబెట్లకు రూ. 5,825 లు; గోదావరికి రూ. 2,750 లు; గుంటూరుకు రూ. 1,250 లు; కృష్ణాకు రూ. 3,672 లు; విశాఖపట్టణమునకు రూ. 1,250 లును వచ్చినవి. ఆంధ్రపురపారిశుధ్య సంఘములలో ఏలూరుకు రూ. 4,954 లు; నెల్లూరుకు రూ. 1,160 లు; సంద్యాలకు రూ. 3,185 లు; ఒంగోలుకు రూ. 2,460 లు; నర్సారావు పేటకు రూ. 1,455 లును వచ్చినవి.

రంగూనులో ఆర్. దాసుగారి వాదము:—చిఫ్ కోర్టులో జేరకత్తకాసనముకింద శిక్షింపబడిన నలుగురి పక్షమునకు సి. ఆర్. దాసుగారు వాదించిరి. నిబంధన లకాశ్రీయము లనిరి. రాజప్రతినిధిసభనా రట్టి కాసనములను చేయుటకు బ్రిటీషు కాసనసభనా రధికార మియ్యలేదు. ఇండియా కాసనసభ పార్లమెంటుకు లోబడినదిమితాధి కారమును మాత్రమెకలి యున్నది. ఇందులకు 1915 వ సంవత్సరపు ఇండియా కన్వాలి డేవను అక్రమ ప్రమాణము కూలీలు రోజుకు రూ. 2 లుగ్గీఅనుగుట ఆవరాధము కాజాలదు. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు దురభిప్రాయమును కలిగియుండెను. సాంఘిక సేనాసమితి దొరతనమునకు నిరోధక మనినడిచెను. శిక్షగూడ చాలకఠినముగా నున్నదని దాసు గారువాదించిరి.

కీర్తికేసులైన నుండు కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి అకాల మరణమునకు చింతింపచు వారి బంధు మిత్రాదులకు సానుభూతి చూపుటకు, నెల్లూరు ప్రాగ్రసీపు యూనియనువారి యాజమాన్యమున మొన్న సాయంకాలము లక్ష్మీ నరసారెడ్డిగారి పురమందిరమున నొక సభ జరిగినది. న్యాయవాదులు జి. వి. వేంకటరాయయ్యులు జి. ఏ. జి. ఎల్ గారు సభాధ్యక్షులును వహించిరి. కే. యె. వీరభానువాచాస్యము, ఆమందర్శ కృష్ణారావు పంతులుగార్లు కృష్ణస్వామిశ్రేష్ఠిగారు నెల్లూరు పురమునకు చేరిన సేవకు నుగ్గడించుచు మాటబాడిరి. కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి బంధు మిత్రాదులకు సానుభూతి చూపుటకును, శ్రేష్ఠిగారి స్మరణ చిహ్నముగా నొక భాయాపరమును తయారుచేయుటకు, ఇంకను కిదివర ఆవసర కార్యముల నిర్వహించుట కొరతమంది పెద్దననుష్యులతో నొక ఉపసంఘమును స్థాపించుటకును తీర్మానములు చేయబడినవి.

ఫిరంగులు హైద్రాబాద్ కాలపట్టణము. విమానములు
హైద్రాబాద్ నుండి బెళు 18 కి.మీ. విమానములు 30 కి.మీ. తరు.
బెళు 5 మానములు 5 కి.మీ. తరు.

శత్రుప్రయత్నమును భగ్న పరచుట.

లండను అక్టోబరు 30:—ప్రాతః 12-45—గతరాత్రి ఆంగ్ల లిట్టు ప్రకటించిరి.—ఎంగ్లిషాం లెటునకు ఈశాన్యము నందుమేము నిర్విఘ్నముగ వేరుచాచి 70 మంది ఖయదీలను పట్టుకొంటిమి. ఫారుక్కుడు ఈ తరమునందు శత్రువులు పట్టు దించుటకు ప్రయత్నించగ మేము దానిని భగ్న పరచితిమి.

విమానములనాడి.

ఆంగ్లవిమానములు 28-వ తేదీన మారుహంజి విమాన కాలను మట్టడించి బాంబులను వేసినది. 18 దెబ్బలు తగులుచుం డ వైమానికులు చూచిరి. శత్రువిమానాలు అంటుకొనినది. శత్రువిమానము నొకదానిని నుము పడగొట్టితిమి. అది వుండి సోవుచు క్రింద పడిపోయెను. ప్రెస్టాంటీ విమానకాలమిద నుడ మనము బాంబులను వేసియుంటిమి. ఒక సోదాయంత్రా లయమును, రైలువేధానములను, జంక్షనులను కూడ మట్టడిం చితిమి. ఆముట్టడిలవలన దిగ్భ్రమేనధలము కలిగినది. ఆంగ్లవిమా నములు మొత్తము 50 పుట్ల బాంబులను వేసినవి. ఆంగ్లవిమాన ము లేనియు నష్టపోలేదు. గాలిజంక్షను, విమానకాలమిద మేము బాంబులను వేసితిమి. జర్మనులకును నష్టముకలిగినది. మూడు ఆంగ్లవిమానములు కనిపించలేదు.

బండిలు దొరకుట

మన చారులకును జర్మను చారులకును సంఘర్షణము జరిగినట్లు కేంద్రము లండనుకు దొరకిరి. మేము ముందునకు పోతిమి.

అయిదు సెరీకులు

ప్రాతః 1-30:—గతరాత్రి పరాను లిట్టు ప్రకటించు చున్నాము:—అయిదు, సెరీకులమధ్యను ముఖ్యముగ క్రెస్టే-నర్-సెరీ ప్రాంతమునందు శత్రువుల యాధము జరుగుచున్నది. 5 వ సేవ చాటోపోల్సునకు పశ్చిమమునందు మట్టడించినది. ఆముఖము సెయింటు కెన్సిటను-లీ వెటిటు, సెర్పిలకుధ్య 12 మైళ్ల వరకును వ్యాప్తమైయున్నది. పరాను లతిరైర్లుతో జోరాడిరి. ఎంతవఱకును వచ్చినను ఆప్రాంతమును త్యజింప వద్దని యాత్రయైన జర్మను సైనికులు ప్రబలముగ నిరోధించిరి. వామపార్శ్వమునందు మరఫిరంగుల విశేషముగ నుండినను జర్మనులను మనము సెయింటు కెన్సిటను లీ-వెటిటునుండి తరిమి, 187 కొండ ముఖమునకు నునము ముంగుటపోతిమి. ఆ కొండ బానోగ్ని కి పడమటను కలదు. మధ్యముఖమునందును మనము ముందునకు పోతిమి. అక్కడి శత్రునిరోధమును లొంగుతీసి కోవరంజు కోట్ల చాటి పోతిమి. కుడిభాగమునందు మేము 156-వ కొండను పట్టుకొని తూర్పుముఖముగ ముందునకు పోతిమి. 850 ఖయదీల లెక్కపరచితిమి.

ఎనక్రెనిలు వశపరచుట

సావం 2-30:—అమెరిక వారిట్టు ప్రకటించుచున్నా రు. వడ్డమనకు ఈ తరభాగమునందు ఎనక్రెనిలును వశపరచు కొని ఆ గ్రామాంత్రంభాగమునందు సైనిక పంక్తి నేర్పరచితిమి.

శత్రువుల ముందుటి సైన్యములు తరచుచుట.

లండను, అక్టోబరు 28:—రాత్రి 11 గంటలకు తంతి లేని ఇటాలియను అధికారవార్త యిట్లు తెలుపుచున్నది. మా సైన్యము మిశ్రమందలి వైస్యసహాయముతో శత్రునిరోధ మును లెక్కచేతుక వేపున చాటగలిగితిమి. నదీ ప్రవాహ ముఎక్కడగ నున్నను, అక్టోబరు 27 వ తేదీ నూనోదయ సమయమున నార్దిభిము దీక్షనకును సాల్విగోరుకు మధ్య కున్న కాలిబంటు సైన్యము వచ్చి శత్రుసైన్యపు ముందుపంక్తిని తరిమి వేసెను. అదినుంకియు వారు అధిక సంఖ్యాకులగు శత్రువుల ముతో యుద్ధముచేసి విజయము గావించిరి. మరి దక్షిణమున వెవుడిపాపాడి పోలిక్కు యొద్ద బ్రిటిషువారిచే సంపాదించ బడిన లాభములను అనుభవించితిమి నిన్నటిదినము 9000 మంది ఖయదీలను 57 కుపాకులను పట్టుకొంటిమి.

ఇటలీ

ఇటలీరంగము.

సీపు యుద్ధము.

లండను, అక్టోబరు 27:—రైటువార్తాసంఘ మిట్లు తెలియజేయుచున్నది:—పాతిక మైలుల ముఖమునందు ఆంగ్ల యను, ఇటలీయారులను ఆస్ట్రియావారి 6 లక్షల సేనలతో తలపడిరి. నేటాముఖమునందలిటను బ్రిటిషు సైన్యముతో రైలు వే మొదలు వాడ్జోవైకునువరకును పీపునదిని మిశ్రమందలి చాటిరి. వారు నాలుగు మైలు ముందుకుపోయిరి. యుద్ధమును తొలయుగ జరుగుచున్న దని ఇటలీ సైనికాధికారులు తలచుచున్నారు. మన యుద్ధశక్తియు సెరవేరినది.

ఆస్ట్రియా సేన వశపరచుట.

ఆరు ఆస్ట్రియాను డివిజనుల సేనయందు సగము కుండి వరకును వశపరచిరి. కెక్లిన్ నవారిస్థితి యనుకూలముగ లేకపోవుటచే వారు చాలభాగము నిలువనై నిశల మరయొగించుచున్నాడు.

విశేషమైన పురోగమము

ఇటలీ సైనిక శిబిరము నందలి రైటులు విలేఖను దీట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—కొస్టెయిన్ పట్టణమును మిశ్ర మందలి పట్టుకొని ఆముఖ్యమైన రైలువేధానమునకును ముఖ్య మార్గముల మొగతును వాడ్జోవైకునును నుభ్యకు వేచాముఖము నందలిటను ముందుకును పోయిరి. నిన్ను 4 వేలమంది సైనికులు బంగోగ దొరకిరి. వారిని వదిలి వాటిచి ఈరంభు తెచ్చితిమి. ఇంకను చాలగుండి యెవరుగట్టున గలరు

శత్రువు పలాయనము ఉగ్రుట.

ప్రాతః 9-35:—గతరాత్రి ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి. మన 8 వ 12 వ సేనలు ఎరుగుగను, 10 వ సేన పార్శ్వము నందును శత్రువును మట్టడించిరి. పీపునది వారు భాగముం దలి కొండలలోని స్థానములను శత్రువును త్యజింపిరి. శత్రువులు పలాయన లభించున్నారు. వారిని మేము తరుణులు న్నాము. చాలగ్రామములకు శత్రువులకుండి నిమిత్తి కలిగినది. మన సైనికులు శత్రువులకు తరుణులు ముందుకు పోవుచున్నాము. శత్రువులు మాంటి కానూమి 2 వం తెలను భ్రంసయి చేసిరి. మేము కాంగ్లియానో ప్రవేశించితిమి. పీపునది కుడి పార్శ్వమును ఉత్తముండు మన సైనికులు వామపార్శ్వము నందలి సైనికులలోకలిసిపోరాడి శత్రువులకుండి అగ్నివర్షము కురిపించి కాల్చికోరవారు ముగ చాటిపోతిమి. గాప్టిప్రాంతమునందు తీవ్రయుద్ధము జరుగుచున్నది. మేము వేలకొలది ఖయదీలను 150 శత్రువులను పట్టుకొంటిమి. ఆఫిరంగులలో చాలనానిని శత్రువులమిదనే ప్రయోగించుచున్నాము.

జర్మనీ

జర్మనీలో రాజకీయ పరిస్థిరణములు. కొవెన్ హేగను, అక్టోబరు 29:—బెర్లిను సైన్వరలు కాన్సిలువారు రిచిప్టాగువారిచే నామోదించబడిన సంస్కరణముల కంగీకరించిరి.

జనరలు వాను లూడెరుడాన్సు

జర్మను పుత్రికాధిపాయములు
లండను అక్టోబరు 29:—లూడెరుడాన్సు గాజీనా మాను గురించి సోషలిస్టు పత్రిక వార్తాప్తము ఇట్లు నుడువుచున్నది:—అందువలన సైనికులను రాజ్యాంగరంగమునుండి తొలగించునట్లు గుఱుచున్నది. వారికి నెయిదుల కుండవలసిన ప్రాయస్థితికంటె పెక్కువేయియు నుండగూడదు.

బెర్లిను లూగిట్టాలు (కెటెట్టు) ఇట్లు ప్రాచుర్యమున ది:—యొద్దమునందు విరాములు కోరినందున లూడెను డార్సు కారకును. అతడట్లు కోరినవెనుక తిరుప్పిట్రాయ మును మార్చుకొనెను. అతడు ప్రతివానితో కలుగజేసికొనుట కాలోచించెను. నెయిదవర్గమునకు దుర్బలముగ లొంగియుండు టిక మదాద్దని విరగకు పాలకులు కనిపెట్టిరి.

వోస్టుషీటిటంగు పుత్రిక యిట్లు ప్రాచుర్యమున ది:—జనరలు లూడెరుడాన్సు తా సే సర్వజ్ఞుడనని భావించుకొనెను. అతడెన్నిటిలోను పూసికొని వచ్చుచే యుద్ధమునందు విజయము సాధ్యము కానప్పడు పడద్రుష్టమయ్యెను.

సర్వము జర్మనులయము కావలె నని వోధించు పత్రికలు కొవె పురోగము తెలిపి.

ప్రజలలో గందరగోళము

అదివారము, నాను బెర్లిను నగరమునందు పెద్ద గందరగోళములు జరిగినవి వారిని గురించి అధికారులేమియు వివరములను ప్రకటించలేదు. అవాయాసముగ సోషలిస్టుల సభలను ఆపివేసినట్లు, అధికారులు వెలువరించిన ప్రకటన యొకటి ఒప్పుకొనుచున్నది.

ఆస్ట్రియా.

క్రొటేను స్వాతంత్ర్యము.

లండను, అక్టోబరు 29:—హంగరీతో సంబంధమును వదలకుటకు క్రొటేను ప్రజాసంఘమువారు తీర్మానించిరి. రైలు వేమనులన్నియును క్రొటేను పతాకము నెత్తుటకు చాతీయ సంఘమువారు తీర్మానించిరి. హంగరీవారి శిబిరములన్నియును కుడిచి వేయబడెను.

బాల్కను రంగము.

చాలమంది ఖయదీలను పట్టుకొనుట.

లండను, అక్టోబరు 30:—బాల్కను రంగమునందు పరాను లిట్టు ప్రకటించుచున్నాడు.—కాశుజిమాట్రినకు 18 మైలులదూరమునందున్న స్టాగార్జి సనా నదిది రణరంగ మున సర్వయా సైనికులు ప్రవేశించి చాలమంది ఖయదీలను పట్టుకొనిరి. ఈజిను హెర్జిగోవిసా సరిహద్దు ప్రాంతమువై పున గర్వియావారు కాకకునకు పడమటకుగల కనుమకు చేరి టిమి. మాంటిస్కో నుండు పోరామమున్న యుగోస్లావులు ఇవెకు, డిబోనా పట్టణములను చాటి ముందుకు పోయిరి.

జర్మనీలో విషజ్వరము

రైలువేమలు ఆగిపోవుట
జర్మను రైలువే పనివాండ్రయందు 45 వేల మందికి విషజ్వరమువచ్చి పనిపాటలు జరుగక రాధారికి ప్రతిబంధకముగ నున్నది.

వియన్నాలో విషజ్వరము

ఆహార ప్రక్షాళనతరువాతనున్నది. సేదింగు బాంకిలో నుంచుకొనిన సాముకు ప్రజలధికముగా తీసుకొనిరి. 18 వ తేదీతోనంతమగు వారమున వియన్నాలో విషజ్వరము వలన 1600 మంది చనిపోయిరి.

అలహాబాదు

అలహాబాదులో విషజ్వరమువలన పాఠశాలలను కళాశాలలను మూయబడినవి. 29-వ తేదీన విషజ్వరము వలన 19 గురు పునపూను 8 గురు స్త్రీలును చనిపోయిరి.

లక్నో

28-వ తేదీన 209 మంది చనిపోయిరి విషజ్వరమువలన పోయినవారు 154 గురు.

కలకత్తాలో విషజ్వరము.

29 వ తేదీన కార్పొరేషను సభజరిగినది. 26 వ తేదీ నుండి వ్యాధి కొద్దిగ తగ్గవారంభించినది. 23 వ తేదీన మరణములు హెచ్చు. ఆనాడున్న కారణములవలనను 141 మంది చనిపోయిరి. తరువాత ప్రతి దినమును మరూ 100 మంది చనిపోయిరి. వాధారణముగా మరణములు దామాషా దినమునకు 60 గా వెనుకనుండెను. ఇప్పుడు నాటిక కాలలను బహు స్కోపులను నూయ కలసిక పనిలేదు. 20 మంది వైద్యులు ఇంటింటికిని పోయి మందులనిచ్చుచున్నారు. నివారణ సాధనములను గూడ జరుపుచున్నాడు. ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్కబండి నిచ్చితిమి. ఆబండిలో సర్వోత్త కరణములను సమకూర్చి. మందులుచిత్రముగ నియ్యబడుచున్నది. ఇంతవరకు 50 వేల మాత్రమును 16 వేల మోతాదల ద్రావకము నియ్యబడెను. ధార్మికులు విరాళముల సేసగిరి. ఆసామ్మతో నిరుపేదలకు పాల్గొనుగబడెను. అకసరమునుబట్టి విషవిదీకపు చోక్కాలమర్చబడినవి. కాంబెలు శంభువాధ పండితు వైద్యకాలలలో జనసమర్థ మధికముగా నుండెను. కార్పొరేషను వారు ప్రత్యేకపుకాలలను 50 మంది రోగుల నివాసమున కనుకూలచరనట్లు నిర్మించిరి. అధ్యక్షుడు నుడివెను.

మాహిలో విషజ్వరము.

మాహిలో 400 మందికి విషజ్వరము సోకినది. పాఠశాలలను మూయుట మున్నగు ఏర్పాటుల కనుమతించవలెనని స్థానికోద్యోగులు పురుషేరిలోని అధికారులకు వ్రాసిరి.

కూనూరులో విషజ్వరము

ఇచట విషజ్వరము క్రమముగా తగ్గుచున్నది. నిన్ను 4 గురుచనిపోయిరి. చుట్టుపట్టినవ్యాధి యింకను చాలతీవ్రముగానున్న దని తెలియుచున్నది.

కరాచి విషజ్వరము.

కెప్టనులక్ష్మణదాసు బి.ఎం. ఎస్ గారు ఆదివారము నానువిషజ్వరమువలన చృతిమొందిరి. ఇటీవలనే వీరికి కెప్టెను విరుదముయ్యబడినది. సైనికగౌరములతో సోమవారమునాను వైద్యకాలకుండి శ్రీకానము: కాను:శరమునుఫిరంగిబండిమిద తీసుకొని వెళ్లిరి. బంగళాశాస మెంటువారును చాలమంది పాశ్చాత్యభారతీయోద్యోగులును శరము వెంట వెళ్లిరి.

రంగూనులో విషజ్వరము:—ఇదివరకు మరణములు దినమునకు 80 మొదలు 70 వరకు నుండెను. 28 వ తేదీన 98 గురుచనిపోయిరి. పాఠశాలలు మూయబడినవి. సభలు మున్నగునవి జలుబు గూడదని ఆజ్ఞాపిత బడినవి.

నాగపురములో విషజ్వరము తగ్గుచున్నది.

చెన్నపురి కార్పొరేషను.

ప్రత్యేక సమావేశము.

నిన్నటిదినము సాయంత్రము 5-15 గంటలకు కార్పొరేషను భవనమున కార్పొరేషను ప్రత్యేక సమావేశము జరిగెను. జె. సి. మొలసిగారి ప్రధానత వహించిరి. కే. సి. జేజికాచారి యారు, గౌ. టి. రంగాచారి జి. ఎ. సతేశను, రా. బి. పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠి, డి. బి. సి. రామసుబ్బము శ్రేష్ఠి రా. బి. ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారియారు, సి. పి. రామస్వామయ్యయారు, రా. బి. జి. వారాణసిస్వామి శ్రేష్ఠి, ఖాన్ బహద్దర్ అబ్దుల్ దాన్ బాద్షాసాహెబు, డబ్లియు. హెచ్. కునర్సు, సి. శ్రీనివాసాచారి, హెచ్. ఎస్. కాలక్, వి. తిరుమలెశ్వర్, ఎస్. వి. రామస్వామి మొదలియారు, మహమ్మదు ఊజు మాన్సాహెబు, ఏ. సి. పార్థసారథి వాయడు, ఎమ్. డి. జేవదాన్, డాక్టరు ఎమ్. వి. జయ రాఘవులు గౌ. యాజ్ఞాబహుపాస్యేను సేట్. జి. ఆర్. ఆదితేశ్వరుల వాయడు ఎ. జె. పతేల్, జి. ఎతిరాజు మొదలియారు, జె. డబ్లియు. విక్రమ్, గౌ. గార్లపాపయ్య, సి. ఎమ్. సివజ్ఞాన మొదలియారు, . సి. శేషచారి, ఎస్. గురుస్వామి శ్రేష్ఠి గారలయిన యీ కమావనర్లు సభకు విచ్చేసిరి.

చెన్నపురి వాటర్-వర్కు కమిటీవారి నివేదిక.

రా. బి. ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారియారుగారియొక్క యు. క. సి. జేజికాచారియారుగారియొక్కయు శ్రీరామశ్రేష్ఠియారు లొక్కటే యగుటవలన, రాజగోపాలాచారియారుగారి యనుమతితో క. సి. జేజికాచారియారుగారి శ్రీరామశ్రేష్ఠియారుగారి మొదటిభాగము నుపపాదించి చర్చించుటకు నిర్ణయించబడినది. జి. ఎ. సతేశనుగారు జేజికాచారియారుగారి శ్రీరామశ్రేష్ఠియారుగారి రాజగోపాలాచారియారుగారి శ్రీరామశ్రేష్ఠియారుగారి తీర్మానములను వివాదముగలది గావుననది చర్చించిన బాగుండునని నూచించిరి.

గౌ. టి. రంగాచారియారుగారిట్లు నడిచిరి:—వాటరు వర్కు-కమిటీ వారు చెన్నపురి వాటరువర్కును గురించి కొన్ని నూతనములను అభిప్రాయములను గావించిరి. అందరివిషయముల కొన్ని సాంకేతికముగానున్నవి. ఈ సభయందుపాదించబడిన శ్రీరామశ్రేష్ఠియారుగారు, అందరి గూడనలకు ఎట్టిసంబంధములేదు. కాబట్టి ఒక్కొక్క విషయమునే వేరువేరుగా నాలొనించి, చర్చించి, ప్రభుత్వమువారికి మనయభిప్రాయములను తెలియజేసినవో బాగుండును. కాని అన్ని విషయములను ఒక్కతీర్మానమునందే చర్చించుట వ్యయముగాదు.

పిమ్మట కె. సి. జేజికాచారియారుగారు తమతీర్మానము నిట్లు పాదించిరి:—వాటరువర్కు కమిటీవారిచే వాటరు వర్కుయందలి కొన్ని లోపములు బహిర్గతము గావించబడినందులకు కార్పొరేషనువారు మిక్కిలి తగుచుచున్నారనియు, అందరిలో పముల కొన్ని, అసలు ఉద్దేశించబడిన ఏర్పాట్లకు భిన్నముగా నడచుటవలనను, అవిషయాలలోచనములను సాంకేతిక విషయముల కొన్ని యిమిడియుండుటవలనను, సంభవించిన వనియు ఇండియా గవర్న మెంటుకానిటరీ కమిషనుతోగాని; లేక యితర వెద్ద అధికారితోగాని, నాలొనించి తమ కనకర మనితోచినచర్యను తీసికొనగలందులకై ఈపోర్టును షెడ్యూల్ ఇంజనీరుగారి ప్రత్యుత్తరముతో సహా తిరిగి ప్రభుత్వము వారికి పంపుటకు కార్పొరేషనువారు తీర్మానించుచున్నారు.

సి. సి. రామస్వామయ్యయారు గారు తీర్మానము నామోదించుచు అనివేదికయందలి విషయములనుండి సాంకేతికవిషయములను విభజించుట దుర్లభమనినదిని, మరియు ఈ విషయమై యిరువురు ప్రముఖులు వివిధాభిప్రాయముల లావించి యుండిరి. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారి నివేదికనుతిరిగి అలాగింపి తగు సలహానొసంగుట గావింపియొ యున్నది. కాబట్టి యీ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారికి కంపి, ప్రభుత్వమునా చేపైన సలహా నొసంగినపుడు ఆసలహాను గూర్చి ఆలోచింప వచ్చునని నడిచిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు ఇట్లు నడిచిరి. ఆయిరువురు ప్రముఖులచే గావించబడిన సూచనలను చర్చించి అందులంద మనయభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారికి పంపవలయును. తేనియో మనము చెప్పదలచిన యంశము నిట్లుండిగిది. మేమారాండము తయారుచేసి దానివైపున బంతులన్నము. మరియు మేమనూడ్లగాని నివేదికను కమిషనరుగారిచే చదివి అందరిసారమును గ్రహించితిమి.

క. సి. జేజికాచారియారుగారు ఈ మొదలరాండము ద్వవిషయమును గురించి నిర్ణయభిప్రాయ మొనర్చుటకు

ప్రభుత్వమువారి కట్టు సహాయభూతము కాగలదో ఉపాంపవలసిగాకున్నదని నడిచిరి.

అప్పుడు అధ్యక్షులు కమిటీవారు నివేదికను తయారు చేసినదియు, దానిమీద అభిప్రాయ మొనగుటకు తమ కల్లరకును హక్కుగలదనియు నడిచిరి.

ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారియారుగారు క. సి. జేజికాచారియారు గారి యద్యత్వముల వాని తీర్మానము నందందులకు నిమిద్వబడి యుండలేదని యడిగిరి. పిమ్మట

అధ్యక్షులు

ఇట్లుపర్యసించి:—ఈతీర్మానమును ప్రభుత్వమువారికి పంపునపుడు అందువలననే ఒకయుత్తరమునునూడప్రాసిపంపవలసియుండును. ఆయుత్తరముననూడ్లగాని కందరకును చదివి వినిపించి మియొక్కయనుమతితోనే దానిని ప్రభుత్వమువారికి పంపించెదను. ఇటీవల ఈ పట్టణమునందు మరణముల సంఖ్య చాలిచ్చినపుడు, దానికి కారణము ఈ కుళాయిని లేమో యని హెల్త్ ఓఫీసు అనీటిసి పరీక్షించుటకు వెడలెను. ఆతడు పరీక్షించుటకు వెడలుచున్నందున అనీసు తప్పుకొనెను. నీరనియు కలరావలన విశేషమంది జనము మృతిచిందుటవలన నీళ్లయందేమైన కలితీయున్న దేమోయనియు అనేకమంది తలపడెదగిరి. కానినిర్ణయముగా అమరణములకును ఈ నీటికిని ఎట్టి సంబంధములేదని పరీక్షకులు నిశ్చయించిరి. అందుమీదట యీ విషయమును గూర్చి చర్చించిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారికి పంపగా ప్రభుత్వము వారికి కమిటీ నేర్పరచిరి. ఆకమిటీ వారిచేత యారు చేయబడిన నివేదిక గూర్చియొ యత్నము మనము చర్చించుచున్నాము. ఆ నివేదికపై ప్రభుత్వమువారు మనలను అభిప్రాయ మొనంగుడని కోరినందున మనము అభిప్రాయ మొనంగుట మన ధర్మము. ఇందలి విశేషాంశములు మీరిందను తలచినటల సాంకేతికములైన విషయములు గావు. కేవలము బుద్ధి విశేషముల మీద నాధారపడియున్నవి. మనము ఇరుపక్షముల సాక్ష్యముల నాలొనించి నిష్కల్మష స్వాదయముతో పక్షపాతిము లేకుండ అభిప్రాయ మొనంగవలయును. ఈ నివేదికను కమిషనరుగారిచే చదివిన పిదప కమిటీవారి సలహా నాకంత సమ్యక్తములు గ కన్నట్లు లేదు. ఆచెరువుయట్లు 1000 అడుగుల లోతుగుల భూమిని సంపాదించవలయునని కమిటీవారి మొదటిసూచన. ఈవిషయము సాధ్యపడునో, కోరదగినదో, లేక అసమర్థమైనదో అలోచింపవలయును. దానిని సంపాదించవలయునని 20 లక్షల రూప్యములు వ్యయమగును. అంతసామ్య ప్రస్తుతము మనయొద్దలేదు. ఒకచేత సామ్య ఉన్నను అసామ్యము ఇంతకంటె ఎక్కువ యుపయోగకరమలయిన గార్వములకు వ్యయపరచ గూడదా యనియుగూడ నాలొచింప వలసియున్నది. దానిని సంపాదించినపిదపగూడ పుణ్యముగా మంచుటకు మరి కొంతసామ్య వ్యయపరచవలసి యుండును. రెడ్డుహిల్సుయొద్ద పారాపద్ధతులను పునర్నిర్మాణము గావించవలయుననియుగూడ అనివేదికయందు గలరు. కాని దానియర్థము నాకంతగ నువ్యక్తపడలేదు.

గౌ. టి. రంగాచారియారుగారు పారాపద్ధతుల పునర్నిర్మాణము గావించు టత్వసంబంధమును సహద్ధులయందుగూడ కొంతమందిని పారా యంచవలసియుండుననియు నడిచిరి.

ఎస్. సి. రాజగోపాలాచారియారుగారు మలినముగా కుండ నాపుటచేయుటకే నూడ్లగాని దానియట్లు భూమిని సంపాదించవలసి సలహానొసంగిరి చెప్పిరి.

వైసిడెంటుగారు, మంజీసిడు భూపరిభాగము క్రింద యున్నదనియు ఆసంగతిఎల్లరకును తెలియుననియు నడిచిరి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు వాటరువర్కు విషయమును గురించి వడపోత యంత్రోపయోగములను గురించి నొకబల్ల మీద కొన్ని బొమ్మలనుచించి కమిషనులకు బోధించిరి. అవడపోత గొట్టములను నీళ్లలో ఆకు అలము పెరుగకుండ అత్తులై ఏర్పరచబడినవి నడిచిరి. కమిటీవారు రెండుపిల్లను రెడ్డుల నెక్కువగా కట్టించి దినునునట్లు 130 లక్షల గాలనులను నీళ్లను సప్లయచేయుటకు ఏర్పాట్లను గావించవలసి నూచించిరి. అదిసాధ్యముగాదని తమయభిప్రాయమని నడిచిరి.

పిమ్మటసభ ముగిసెను. ఈవిషయ సంబంధమైన చర్చ తిరిగి నవంబరు 6-న తేది బుధవారము నాటిసభయందు ప్రారంభింపబడును.

కృష్ణాజిల్లా భీమవరము తాలూకా చెరుకుమిల్లి కాపురముల వెన్మెత్తెనెట్టి తిరుపతిరాజుగారు శ్రేష్ఠవైద్య జ్వరము చేత గతనెల 7-న తేదిని చనిపోయారని.

వాతావరణస్థితి

1918 సం॥ అక్టోబరు 31-న తేది గురువారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మరిగిన ఆర్మింగ్స్	మరిగిన లెవెల్స్	మరిగిన వేగ్స్	మరిగిన వేగ్స్	మరిగిన వేగ్స్
	24 గంటలలో	24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 1 సం॥	గత 1 సం॥
గోపాలపూరు	82.8	75.7	0.04	32.20	39.30
వాల్తేరు	82.8	75.9	0.15	19.15	31.32
కాకినాడ	86.8	76.1	0.13	22.47	31.38
బందరు	89.8	75.5	...	28.42	33.21
గుంటూరు	92.7	77.0	...	19.37	28.88
నెల్లూరు	89.8	77.6	0.04	8.75	21.50
చుదాను	94.0	76.7	0.33	15.00	28.98
హైదరాబాదు	89.7	69.4	...	17.61	29.49
అనంతపురము	93.8	68.1	...	12.78	21.87
బళ్లారి	95.5	64.6	...	10.75	17.57
కర్నూలు	94.9	70.6	...	18.05	24.13
కడప	99.9	81.5	...	12.63	25.92
తెంగుళూరు	88.0	63.8	...	22.80	31.02
నెల్లూరు	98.5	77.0	...	16.61	31.21
నీలము	98.5	75.5	0.25	15.68	38.73
కోయంబూర్	91.2	72.3	...	9.72	16.17

వాతావరణస్థితి:— సర్కారులలోను దక్షిణాగ్రమునను వాయుభారము కొంచెము హెచ్చినది. మద్రాసు తీరము నందుచందముగ నన్న వాయుతరంగములు దానిముత్తరమున నూర్చుకొనుటకు వీరుచున్నవి; మొత్తముమీద వాయుప్రచారము నిన్నటివలెనే యున్నది. కొలంబోలో నైరుతి వాయువులు, ద్వీపములలో ప్రాగాగ్నేయ వాయువులును, కొత్తయూ కాన్యవాయువులు సర్కారులలోను వీరుచున్నవి. సర్కారుల ప్రాంతములో సముద్రముకట్టలముగానున్నది. రాజధానియొక్క దక్షిణభాగములో తప్ప యిరు సందర్భమున మాంద్య ముండిన ప్రదేశములుట్లును వాయుతెగుల ప్రకోపించి యున్నది; దక్షిణభాగములో విధినిరామనిరసితమై మందగించి యున్నది. రాత్రింబవళ్లు భూభాగముమీద శీతోష్ణస్థితి యసాధారణముగ అధికమైనది. మామూలుకంటె తిరుచనాపల్లిలో 7, నీలములో 8, కడపలో 9 డిగ్రీలెక్కువయైనవి. అంతటను వాయువార్తలుగానున్నది. చెన్నపురి కుత్తరమున తూర్పుతీరములో ఈ తేమ మరింత యెక్కువగానున్నది. తూర్పుతీరమునను కార్లాటక రాష్ట్రములోను ఆకాశము మేఘచ్ఛాధితమై యున్నది. కొంచెము వర్షములను కురిసినవి. దక్షిణాగ్రమునందు వర్షములధికము. రాజధానియొక్క దక్షిణభాగములో వర్షములంతటను కురియవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోస్యు,

వాతావరణ కాశ్రమాధ్యక్షుడు.

చాలప్రదేశమును త్యజించుట, లండను అక్టో 30:— ఆస్ట్రేలియావారిట్లు ప్రతించుచున్నారు. బలీయునుగ క్రతువులు ముట్టిడించిన ప్రదేశములను మేముత్యజించితిమి.

LUCKNOW, October 30. The Municipal Health Officer notifies 154 deaths in Lucknow from influenza on the 28th instant. The total number of deaths from all causes was 209.

A Case of Cheating.

ALLAHABAD, October 30. At the Allahabad High Court to-day John Robert Gray and G. A. Nelson were placed on their trial before the Chief Justice and a Jury on a charge of cheating Mrs. O'Neill of Rajputana Hotel Ajmere, of Rs. 70 by representing they were officers of the Royal Engineers from Mesopotamia. It is alleged that the accused took rooms at the hotel and Gray showed a telegram that he was sending for Rs. 600, his army pay, and wanted a loan. On the strength of this the lady lent him Rs. 70. The same night both the accused left the hotel quietly. They pleaded not guilty and are conducting their own defence. The trial is proceeding.

Compulsory Primary Education.

The Committee of the United Provinces Legislative Council appointed to consider the advisability of legislation for the purpose of enabling municipal boards to introduce compulsory primary education in municipalities came to a unanimous agreement subject to the result of certain enquiries to be made from municipalities, that legislation enabling municipal boards to make primary education compulsory in municipalities for children between the ages of six and eleven years was desirable.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Central Powers

Hungary Seething With Revolution.

LONDON, October 30. According to Swiss reports revolution is seething in Hungary. A hundred thousand people demonstrated in Budapest in favour of Baron Karolyi and peace and abolition of German Alliance. They were fired on with rifles and machineguns and suffered heavy casualties while attempting to reach Archduke Joseph's Palace. Martial law has been proclaimed in Budapest. Baron Karolyi was not appointed Premier, because the King does not accept his programme which includes the complete independence of Hungary.

Kaiser's Abdication Rumours Renewed.

There have been renewed rumours of the Kaiser's impending abdication, and much significance is attached to the fact that the "Frankfurter Zeitung" one of the most responsible newspapers in Germany, is now urging this course.

Czecho-Slovak State Proclaimed.

COPENHAGEN.—A message from Vienna states that a Czecho-Slovakian State has been proclaimed at Prague (which is now completely controlled by the Military) by the Czecho-Slovak National Council.

The Austrian Reply.

Hungary Demands Peace. Austria's Complete Surrender.

LONDON, October 29. The Austrian reply is considered equivalent to complete surrender, dealing a fatal blow to the position of Germany and greatly expediting the inevitable end. Austria's teeming difficulties have been increased by general rebellions and guerrilla warfare in Montenegro, which the Austro-Hungarians are evacuating hastily. It is reported that the rebels have captured Skutari. The dramatic development in Vienna will enormously enhance the importance of the Allied Conference, which, by irony of history, is meeting at Versailles, where the German Emperor was proclaimed in 1871. It is suggested that the Allies' terms should be announced in the hall which was the scene of the proclamation.

Croatian Independence.

LONDON, October 29. The Croatian Diet has been convoked, to sever connection with Hungary. The National Council has ordered the hoisting of the Croatian flag at all railway stations, and Hungarian and German inscriptions have been removed.

Situation in Vienna.

Food Scarcity and Influenza.

LONDON, October 29. The food situation in Vienna is growing worse. There has been a heavy run on the Vienna saving banks. During the week ending October 18, there were 1,500 deaths due to influenza in Vienna.

Ludendorff's Exit.

German Press Comments.

London, October 29. The Socialist "Vorwaerts," commenting on General Ludendorff's removal, says:—It means the exclusion of soldiers from politics and henceforth they will be nothing except soldiers.

The "Berliner Tageblatt" says:—General Ludendorff was responsible for the armistice offer and then changed his attitude. He tried to meddle with everything, and the Government finally recognized that further weak submissiveness to the Military Dictator was impossible.

The "Vossische Zeitung" says:—General Ludendorff imagined himself omnipotent, and his interferences led to his downfall, when victory was no longer possible. The pan-German armament press is furious.

Influenza and Railway Employees. Traffic Hampered.

LONDON, October 29. AMSTERDAM—Forty five thousand railwaymen in Germany are incapacitated by influenza, thus hampering traffic.

Big Disturbances.

Socialists' Meetings Suppressed.

LONDON, October 29. Apparently big disturbances took place in Berlin on Sunday. There are no official details, but an official statement admits that five Independent Socialist meetings were suppressed without difficulty.

Constitutional Changes.

LONDON, October 29. COPENHAGEN.—The Berlin Federal Council has approved the bill amending the Constitution in the form adopted by the Reichstag.

Great Britain

German Atrocities Towards War Prisoners.

Another White-Book to be Published.

LONDON, October 30. In his indictment in the House of Commons on prisoners of war, Sir G. Cave said that immediate release of British

prisoners would form an essential and primary condition of the armistice. He foreshadowed the publication of another terrible white-book detailing further atrocities.

Treatment of Prisoners.

Striking Indictment Against Germans.

Systematic Cruelty in Camps and Hospitals.

LONDON, October 29. In the course of a discussion in the House of Commons on the treatment of prisoners of war Sir George Cave made a striking indictment against the Germans. He said it was proved that the Germans systematically underfed, overworked, robbed, cruelly mishandled, beat and even tortured our prisoners. The conditions in some camps were unspeakable and continued to-day. No words could be too strong to characterize the degrading treatment on the men working in the salt mines, factories etc. The prisoners were still employed under fire despite the pledges. Cruelties, ill-treatment and insults were even prevalent in hospitals. Both nurses and doctors were guilty of malpractices. Germany had a debt to pay and ought to be made to pay it. (Loud Cheers) As regards reparation he suggested that one means was through the Germans' great regard for the position, dignity and comfort of their officers and wealthier civilians.

Post War Currency Committee's Report.

LONDON, October 30. The report of the Committee of Financial Experts, including the Dominion Representatives appointed by the Treasury to consider post-war currency, recommends the very early establishment of a sinking-fund from the revenue to increase gold reserve to 150 millions. The Committee is of opinion that an early resumption of internal circulation of gold after war is not desirable.

INDIA IN PARLIAMENT.

Mr. Montagu's Statement.

Increase of Pay for the Police.

LONDON, October 28. In the House of Commons replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that the Government of India had not yet received the recommendations from all the Local Governments regarding the increase of pay for the police. The Government of India like himself desired to expedite the matter.

Cost of Military Forces Raised in India.

LONDON, October 28. In the House of Commons in reply to a series of questions by Sir J. D. Rees, Mr. Montagu stated that a scheme for India taking a larger share in the cost of the military forces raised in India was now under consideration and a statement would be made later. Doubtless it would be necessary to submit the resolution to both houses of Parliament.

New Cotton Import Duties.

Mr. Montagu promised to send an enquiry to the Government of India regarding the effect of the new duties on cotton goods imported into India.

Rowlatt Committee's Recommendations.

Mr. Montagu stated he understood that the Government of India was giving attention to the recommendations of the Rowlatt Committee. He also stated that the Government of India had asked the Local Governments to communicate their views on the proposals contained in the report by November 1st. He was unable to say when copies of these papers would be handed to the members of Parliament or when Parliament would be asked to undertake the necessary legislation, but he did not think it would be this session.

Japan and England.

Prince Fushimi and the King.

LONDON, October 29. Prince Fushimi handed to the King at Buckingham Palace the insignia of the Japanese Field-Marshal and an autograph letter from the Emperor of Japan. The King, acknowledging the distinction, assured the Prince that the insignia would always be preserved as an interesting and important memento.

War Prisoners in Turkey.

Mr. Hope's Statement.

LONDON, October 28. In the House of Commons Mr. Hope stated that there were 217 Indian Officers and 6,569 men war prisoners in Turkey. Six Officers and 1,170 men had been repatriated on grounds of health. Seven hundred Indians were entitled to release under the Anglo-Turkish exchange of prisoners agreement in November.

Weavers' Apply for Advance of Wages.

LONDON, October 28. Two hundred thousand Weavers have applied for a fifty percent advance of wages and at least 65 percent of full time pay for short time work.

German Peace Move.

War Methods Changed.

LONDON, October 29. Speaking in the House of Commons Mr. Bonar Law stated he believed that German methods during evacuation had changed since the German reply to President Wilson while submarine attacks on passenger ships had, at present, ceased. Other vessels were being attacked as usual.

Lord Beaverbrook Resigns.

LONDON, October 29. Lord Beaverbrook, who is very ill, has resigned.

General

Australia's Demands.

MELBOURNE.—The City Council has passed a unanimous resolution that the people of Australia will not be satisfied unless Germany unconditionally surrenders and requesting Britain to insist on an adequate indemnity for the Australian and the British navy, securing no German flag on any ocean until the indemnity is paid. The Returned Soldiers' Association is forwarding the resolution to every Municipality in Australia requesting its adoption.

Bolshevik Leader's Incitement to Murder.

Panic in Petrograd.

STOCKHOLM.—A message from Petrograd states that the Bolshevik Leaders Gidovisoff in a fiery speech urged workmen to celebrate the anniversary of the revolution on November 10 by exterminating the remains of the Bourgeoisie. The speech is regarded as an incitement to massacre and has caused a panic in Petrograd.

Remnants of Turkish Force. Used for Defending the Capital.

PARIS.—A message from Athens says—The last remnants of the Turkish army are concentrating at Bulair. They will use the Chatalja lines as a second line for the defence of Constantinople.

M. Caillaux's Trial Begins.

PARIS.—The trial of M. Caillaux for high treason based on 7,000 documents has begun before the High Court of the Senate.

Western Front

Heavy Artillery Fire.

Aerial Activity Increasing.

Enemy Machines Brought Down.

LONDON, October 30.—1.30 P. M. Last night's American communique says:—There was heavy artillery fire west of the Meuse especially north of St. Jans. The aerial activity is increasing. Eighteen enemy machines were brought down. Five of ours are missing.

Success of a British Raid.

LONDON, October 30.—12.45 P. M. Last night's British communique says:—We made a successful raid northeast of Enghienfontaine taking 70 prisoners. We repulsed an attempted attack north of Famars.

Air Raids.

Excellent Results.

Enemy Aeroplane Shot Down in Flames.

LONDON, October 30. The Independent force on October 28 heavily attacked Mernage Aerodrome. Eighteen hits were observed and a fire resulted. We shot down an enemy aeroplane in flames. We also bombed Freccaty aerodrome, attacked Badischer soda-factory, also railways of Treves and Sarrauken and Rail-Junctions at Longuyon Ecoulezen and Thionville. Excellent results were observed. A total of ten tons of bombs was dropped. No British machine is missing. We attacked to-day the rail-junction at Longuyon and the aerodrome at Jagetz with good results. Three British machines remain unlocated.

British Progress.

LONDON, October 30.—12.20 P. M. The British communique says:—We progressed and secured prisoners in patrol encounters.

Lively Artillery Action.

LONDON, October 30.—1.30 A. M. Last night's French communique says:—Between Oise and Serre there were lively artillery action notably in the region of Crecoy-Sur-Serre. The Fifth army attacked westward of Chateau-Porcien on a front of twelve kilometres between St. Quentin-Le-Petit and Serpy. The French fought with magnificent dash. The enemy who had been ordered to hold at all costs resisted with great desperation. On the left despite abundance of machineguns, we debouched from St. Quentin Le-Petit and carried our lines to the approaches of hill 137 westward of Banogne. We made progress in the centre overcoming all resistance and drove over Reconvaunce road. On the right we carried Hill 156 and advanced eastwards. The number of prisoners counted exceeds 850.

Occupation of Aincreville.

LONDON, October 29.—2.30 P. M. The American official communique says—Northwards of Verdun we have occupied Aincreville and established the lines northward of that village.

French Progress.

LONDON, October 29.—4.5 P. M. A French communique says:—Overcoming the enemy resistance we, during the night, considerably advanced towards Guise, carried hutments surrounding the hospital near the station and the first trench of fortified work South of Castle. Farther south, we advanced beyond Louvay farm on the right bank of Peron. We continued our progress east of Monceau e-Nest.

Other Reports.

Big Gun Shelling Begun.

LONDON, October 29.—6.20 P. M.
 Reuter's correspondent at American Headquarters says:—Long range guns of big calibre have begun shelling in the direction of Longuyon-Montmady-Sedan-Mezieres Railway which is the vital communication upon which the enemy depended for quick transportation of troops, supplies, etc., from one portion of the front to another. The calibre of the guns cannot be stated, but they are more formidable than the big Bertha that bombed Paris.

Germans' Desperate Effort.

LONDON, October 29.
 Reuter's correspondent at the American headquarters says:—American observers report that the Germans have abandoned Clercy-Le-Grand. Already a great section of Lorraine and part of Alsace have been formed into a huge, entrenched camp by the Germans in a desperate effort to defend Metz and the pivot of their line northward.

Flanders Front

Statistics of the Capture of Prisoners and Guns.

LONDON, October 29.—11.50 A. M.
 The British Belgian communiqué says:—Between October 14 and 27 we took 18,493 prisoners in Flanders, 7982 of whom were taken by Belgians, 5354 by the British Second Army and 5177 by the French. Since September 23 over 30,000 prisoners have been taken. Five hundred and nine guns and 1200 machine-guns were captured between October 14 and 27.

Italian Front

Battle Going Splendidly.

LONDON, October 29.
 Reuter learns that the British and Italian armies attacking on a front of 25 miles are opposed by 45 Austrian divisions comprising 600,000 troops. The Allies have crossed the Piave on the whole front from the Treviso-Orterzo railway to Valdobbiadene and have made an average advance of four miles. The Italian Command considers that the battle is going splendidly. All our objectives have been gained.

Austrian Divisions Destroyed.

LONDON, October 29.
 ROME:—Six Austrian divisions have been half destroyed in the latest fighting, and the condition of others has necessitated the employment of a large part of the reserves.

Whole Line Advanced.

LONDON, October 29.
 Reuter's correspondent at Italian headquarters says:—Conegliano has been taken and the whole line advanced between that important railway and road-centre and Valdobbiadene. Four thousand prisoners were taken yesterday and brought across the river, but a large number still remains on the left bank.

Great Enemy Attack.

Enemy Abandon Positions.

LONDON, October 30.—9.35 A. M.
 Last night's Italian communiqué says:—Our eighth and twelfth armies attacked the enemy frontally while the tenth army threatened his flank. Enemy abandoned his positions on the heights of the left bank of Piave and retreated hard pressed. We liberated numerous villages. Our parties closely followed up the enemy who blew up bridges on the Montebelluna. We entered Conegliano. Northward on the right of Piave we co-operated with the troops on the left bank and passed after a lively and brilliant struggle beyond Calcinato Torrent. Bitter fighting continues in the region of the Grappa. We took thousands of prisoners and captured over 150 guns many of which are already in action against the enemy.

Evacuation of Strongly attacked Sectors.

LONDON, October 29.
 The Wireless Austrian communiqué says:—On the battle front we evacuated most strongly attacked sectors.

Salonika Front

Serbian Advance.

Taking Several Hundreds of Prisoners.

LONDON, October 30.
 The French Eastern communiqué says:—Serbians have reached the front of Sagarjetava river to only kilometres north of Aragijeva taking several hundreds of prisoners, towards Ujice and Herzegovina frontier. Serbians have reached the passes west of Crk. Yugo-Slavs are operating in advanced positions beyond Ipek and Diakova.

Mesopotamia Front

Our Advance in Mesopotamia.

SIMLA, October 30.
 A Press communiqué says:—Our troops continue to pursue the Turks on both banks of the Tigris. On the 25th October columns moving up on the east bank forced passage of the Lesser Zab near its mouth in conjunction

with our cavalry who have crossed this river on the previous evening, seven miles further upstream. The latter turned the left flank of a Turkish force holding the angle formed by the junction of the Lesser Zab with the Tigris and assisted the main body to drive the enemy across the Tigris to the west bank. Meanwhile our troops advancing up the right bank of the Tigris over difficult country, much cut by ravines, forced the Turks from a hill position which they were holding in prolongation of their forces on the left bank. The enemy after burning their stores retired about four miles farther up the river on the Hirkuk Road. Our patrols have entered the southern outskirts of Kirkuk. The Turks appear to be occupying in strength the high ground to the north of the town.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

Calcutta Corporation Meeting.

Chairman's Statement on Influenza.

CALCUTTA, October 30.
 At this evening's meeting of the Calcutta Corporation the Chairman made a statement detailing the steps taken to combat influenza. He said: Since the 26th instant the position has somewhat improved. The highest mortality was on the 23rd when a total 141 deaths are recorded from all causes. Since then the daily mortality had been fluctuating in the vicinity of 100 as against a normal average of about 60. At present there is no necessity to close theatres and picture houses. Regarding the action taken to combat the epidemic the chairman stated that there are now twenty medical men specially engaged in house to house visitation treating cases and advising as regards precautionary measures. Each one of these is provided with a carriage which is fitted up as a miniature travelling dispensary. Medicine is distributed free and up to date nearly 50,000 tablets and 15,000 doses of medicine have been distributed. Donations have been received from charitable persons from which milk is supplied to destitute patients and pneumonia jackets are provided in cases of necessity. There has been some congestion at Campbell and Sambhu Nath Fundit Hospitals and 50 additional beds are being provided by the Corporation in temporary sheds. These sheds will be completed in a few days.

Fire in Thana House.

NOAKHALI, October 26.
 Information reached Noakhali that a destructive fire broke out in the Thana House of "Char Siddhi", island, at about 8 P.M., on the 19th instant. It is reported that all office papers including arms and ammunition stored in Malkhana were reduced to ashes. Nothing is yet definitely known about the origin of the fire.

Bombay

British Non-official Community of Bombay.

A Public Meeting to Express Views On The Montague-Chelmsford Report.

BOMBAY, October 30.
 A public meeting of the British non-official community in Bombay was held tonight on the Regal Theatre to give expression to the views on the Montagu-Chelmsford report. The meeting was convened under the auspices of the European Association. Mr. Haig Brown was in the Chair as chairman of the local branch of the Association. The principal resolution which was moved by the chairman was as follows:—That this meeting views with apprehension the denial of communal representation to the non-official European community foreshadowed in the Montagu-Chelmsford report and on account of large and important interests of that community in the well-being of the country supports in any electoral scheme the principle of communal representation as the only means of securing the rights of minorities. This meeting asserts the right of the non-official European community to communal representation in addition to and quite apart from such specialized representation as they may attain through Chambers of Commerce, Trades Associations, and other similar bodies and declares that their just claims to representation will in no wise be satisfied by any scheme of nomination. The Chairman said that the object of the meeting was less to offer any general criticisms upon the reform scheme than to express their own views upon the place assigned to themselves in the new order of things. He described the part with the European non-official community had played in building up the prosperity of India and submitted that so long as British protection of the country continued and was her shield against those external aggressions which had been her bane in the past and so long as Great Britain was called upon not only to pioneer but also in a large measure to finance her every enterprise so long must she be content to tolerate British preponderance in her councils. He submitted that non-official British community, conscious to the full of the great contribution they had made in the past to the prosperity of the land could not be content in future without a fair share of representation in any new scheme of Government.

The Hon'ble Mr. E. S. J. Gillum seconded the resolution. He said that the British non-official community had best claims for demanding separate representation and no promise of admission to the proposed new legislative bodies by means of nominations could be a satisfactory substitute for that.

After some other speeches Mr. T. E. Welby Secretary of the Council in Calcutta, speaking on the general aims and objects of the association, said that it was his belief that if the present scheme were introduced the grant of full self-government would be precipitated and would be compelled by administrative difficulties while as yet the people of India were known to be utterly unfit for it. The resolution was carried unanimously.

Lord & Lady Willingdon.

Reception by Poona Sevashadan Deputation.

POONA, October 30th
 A deputation of the Council of the Poona Sevashadan consisting of the president and other prominent ladies and gentlemen workers, waited upon Their Excellencies Lord and Lady Willingdon at the Council Hall at 12.45 p.m. today. Their Excellencies on arrival shook hands with the members of the deputation, who were introduced to them by Mrs. Ramabai Rande, the President of the Sevashadan. Their Excellencies taking their seats on the dais an address was presented to them which chiefly referred to Lady Willingdon, who has been the patroness of the institution during the last two years.

Her Excellency has taken a very keen interest in the institution ever since her arrival in the presidency and the Council looked upon Her Excellency as a valued friend, a deep sympathiser and a steady supporter. It was therefore with a feeling of sorrow that the deputation met Her Excellency to bid her good bye. This feeling however was softened by the knowledge that Her Excellency's wise guidance and advice though lost to the institution would surely go to the benefit of their sisters in the neighbouring presidency.

After wishing god speed and long years of public usefulness in India and other parts of the Empire the deputation presented an album as a memento of the visit and after garlanding Their Excellencies the deputation withdrew.

The Moderate Conference to Meet To-morrow.

BOMBAY, October 30.
 The proceedings of the All-India Conference of the Moderate party will commence on Friday the 1st November at 2.30 P.M. at the Empire Theatre and on Saturday the conference will meet at the same place at 11.30 A.M.

Moderates' Conference.

Delegates Mustering in Large Numbers.

BOMBAY, October 30.
 Delegates are already arriving for the moderates' conference here on Friday and it is expected that the theatre where the proceedings will take place, will be crowded to overflowing. The Hon'ble Mr. Surendranath Bannerjee, President, and other Bengal representatives are due early tomorrow morning and will be publicly received at the railway station.

Burma

Case Under Defence of India Act.

Appeal Against Conviction.

RANGOON, October 30.
 Mr. C. B. Datta addressed to the Chief Court on behalf of four men sentenced under the Defence of India Act rules for persuading whom coolies to strike was based on the argument that the rules were "ultra vires". He contended that the British Legislature had given the Viceroy's Council no power to legislate and that thereby the rule made by the Council under the Defence of India Act created offences and punishment. The Indian legislature was subordinate to the British Parliament and covered only legislation within the limits of its powers. For the contention he relied upon the Government of India Consolidation Act of 1915, which defined the status of the Indian legislature. He also contended that the action of the coolies in demanding Rs. 2 per day was not an offence. He criticised the District Magistrate, who, he said had poisoned his mind and had imbibed suspicious as was shown by his designating the Social Service League as a body which existed to hamper the Government. He also appealed against the severity of the sentence.

South India

Council Meeting.

Question of President's Election Discussed.

PONDICHERY, October 30.
 In yesterday's council meeting the question of the election of the President was brought in by the opposite party, and a keen debate took place. M. Kondangy, the most senior Indian, who was the president-elect on last Saturday resigned pleading inability owing to old age and Mr. Gasble, the Major was finally elected.

Boiler Engineer Convicted.

Sentenced to a Fine of Rs. 500.

TRIVANDRUM, October 28.
 Mr. Pratt, Boiler Engineer of Messrs. Geo. Brunton & Sons, Cochin, who was charged by the Travancore Police, for the alleged offence of wilful negligence in the working of the boiler at Alleppey Back Waters and thereby causing explosion and consequent deaths to a few souls, before Dr. G. F. Clark, European Special Magistrate, Trivandrum, has been convicted and sentenced to pay a fine of Rs. 500.

United Provinces

United Provinces

The Influenza.

ALLAHABAD, October 30.
 Owing to the prevalence of influenza at Allahabad the Muir Central College, University school of law, Teachers Training College and the Government High School have been closed. Other colleges and schools are about to be closed. The number of deaths reported in Allahabad on the 29th October as due to influenza was 27, of whom 19 were females and 8 males.

పిజ్జానుగరమునుండి పురవాసు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారని— ఇక్కడి “భాగతమాత” పత్రికాసంపాదకులైన వి. వి. సోమయాజులు పంతులు గారి దిటీతల ఇజ్జత్తుయ్యగారి ద్వారా పేరుపెట్టిన వారముగోళానికి 19-న తేదీ శనివారము కాలగతి నొందినందుకు కౌతయు విచారించుచున్నాము. ఇంతవరకే నాచుమాతాత్రావశ్యమగుచున్న “భాగతమాత” పత్రిక మీతో అంతరించినా మని యనెను విత్కించుచున్నాను.

The Glory of Man is his STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Eter's Principle of Hyparæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c. charged extra) sent all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested on the descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the Andhra Patrika to this

[669]

Erectruss (A. P. DEPTT) Sol Agency for the East, Batala (Punjab) India.

నోటీసు.

మదరాసు, సిటీసివిల్ కోర్టు.
1918 సంవత్సరం అసలు నెంబరు 851.
1918, అక్టోబరు 26వ తేదీ నెంబరు 64.

1. ఈమ్మడి - రామదాసు
2. కేదభూడి - వెంకటాద్రి

}

వాదకులు
1. పట్టాభి - రాజునయ్య
2. వి. శి. శింగార మొదలయితే

}

ప్రతివాదులు

ఇందువల్ల చెప్పే పట్టాభి వ్యాపారవాడికి సమీపములో వుండు మాడిగూడెంలో వుండే మాడిగూడెంవాండెందరికి తెలియజేయడ మేరకగా:-

వైచెప్పిన మాడిగూడెం దాసరిపిరి తూర్పువాడలో స్థాపించబడిన వెరియవారి అమ్మవారి వివరముగాను అందులో చేరిన Re Survey Number 231 Grounds 11 sq. ft. 1273 xల నేల వివరముగాను వైచెప్పిన మాడిగూడెంలో వుండే మాడిగూడెంవాడి కమిషనరువారికి సంతకము సాక్షులైన వైచెప్పిన కేవలమునకు గాని భూమి కైవాన వైచెప్పిన కేవలము 2 ప్రతివాదన వి. శి. శింగార మొదలయితేగాని ఆయనవద్ద 1917 సంవత్సరము మే నెల 29-వ తారీఖున వైచెప్పిన సాక్షులకు దానముగా పొందినా నని చెప్పే యీ నెంబరు 1 ప్రతివాదన పట్టాభి రాజునయ్య కుగాని ఏయొక్క బాధ్యతయున్న లేదని స్థాపించబడుటన్న వైచెప్పినదాన దానకాసము చెల్లదని, యీ నెంబరు వారు లను బంధించదని తీర్పుబండుటకు వైచెప్పిన కేవలము యును, భూమికిన్ని వైచెప్పిన సమదానపువారికిన్ని వుండే బాధ్యతకు విరోధముగా వైచెప్పిన ప్రతివాదులు ఏయొక్క ద్వారాదమున్ను చేయబడదన్న, ప్రవేశించదానన్న వుండుటకు గాని కాళ్ళత యింజంక్షనున్న యీ నెంబరు 1 ప్రతివాదని వైచెప్పిన సమదానపువారికి లేక వాడకు గాను మొదటవాడికి వైచెప్పిన సాక్షులకు స్వాధీనము చేయబడుటన్న, వైచెప్పిన వాటివారికి ప్రతినిధిగా వైచెప్పినవాడులు కున్నది. రామదాసు కేదభూడి వెంకటాద్రి అనే యిద్దరు వైచెప్పిన ప్రతివాదులమీద వ్యాజ్యము ఆరంభించి నీలిలు గ్రాసీజరుకోడు 1 ఆర్డరు 8వ యాంశప్రకారం వైచెప్పిన మాడిగూడెం వాండెందరికిన్ని తమని ప్రతినిధులుగా వుండే వ్యాజ్యముజరుపు ఉత్తరువు యిచ్చినట్లుగా 1918-వ సంవత్సరము అసలు పిటిషన్ 64 నెంబరు వాఖలాచేసుకొని వైచెప్పిన వనమిద కోర్టువారు 1918-వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు 20 తేదీన చేసిన వుత్తరువు ప్రకారం వైచెప్పిన వారికిన్ని వైచెప్పిన వ్యాజ్యములో అడిగివుండే పరిహారములలో సమమైన బాధ్యత యిచ్చి శ్రద్ధియున్న గలవారు గనుక వైచెప్పినవారిలో ఎవరైనను వైచెప్పిన వ్యాజ్యములో పాక్షిగా చేరుటకు యిచ్చము వుంటే చేరవచ్చును.

వైచెప్పిన నెంబరు 1918-వ సంవత్సరం నవంబరు నెల 5 తేదీ విజయవాడకు చేరవచ్చును.
(కోర్టువత్తరువు ప్రకారము)
వి. విశ్వనాథ శాస్త్రిలు
5851) వాదకుల వకీలు.

రైస్ మిల్లు ఏలం నోటీసు.

తెనాలిలో వుండే శ్రీ వేణుగోపాల రైస్ మిల్లున్ను, అందరి యాగత్తు మిమరీయన్ను, అది కట్టబడియుండే ను మారు 10280 చదరపుగజముల స్థలమున్ను, లిల్లింగులు, కొట్లున్ను నవంబరు 15, 16, 17 వ తేదీలను తెనాలి గ్రామములో లిక్విడేటరు గారివల్ల యేలం చేయబడును. ఏలం పొడవువారు 500 రూపాయలు ధరాకతు యించవలెను. తపిరియన్ను, ఇంకా యికోఫర్ మేవకో కావలసినవారు మా ఆఫీసులో కనుక్కోవచ్చును.

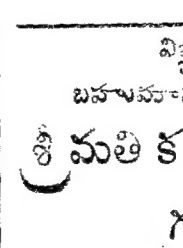
28-10-19 } సి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం,
తెనాలి. } లిక్విడేటరు.

అమృత వ అనంతము.

ఈ అనంతము కర్మమును చేసే పిర్మమును హెచ్చించి కలసికొని కలిసికొని యున్నవారు చేసి చేతి కాలి ముట్టల పోగొట్టును. మొదటను చచ్చి చేసి కేరమునకు చేరవచ్చును కలిసికొనును. శిర్షము, కేరము, కుంభాస్తి, కొమ్మలపై మొదలగువానిని కప్పుక నివారించును. (28) ఆర్డరును జరిపి 1-3 రు. 2-0-0. వైచెప్పిన ముగింపులో గోపిండ్రి, ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురించును, 187, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మలయ చందనము

(1251) పెరిగోగమునకు తూర్పునకు నుండు పుచ్చుకోనయన్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పరిశ్రమ తేరు. పిడికారీ మున్నగు కలిపిచిక్కల పుడెడు. ఈవ్యవసాయ మే మలయచందనము ఎలుపు తెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధముల పెరిగోగమును మూడు పూటలలో చూస్తును. దర్శి 1-3 2-0-0 గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

అమృత వలి

అత్యంత శ్రమతో నవల. నవలము లొలుకుచుండును. రు. 1-4-0.

బుదచరిత్రము

ఈ గ్రంథమును డాక్టర్ నీలినచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగా రచించబడినది చక్కని తెలి. మంచి అచ్చు. పేజీ 0-8-0. చిరునామా: ఆంధ్రపత్రిక కాలనము, తిరువెట్టి పిల్లి మదరాసు.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు.

బొంబాయి శాసనసభ్యుల అభిప్రాయము.
సంపూర్ణ బాధ్యతాయోగ్యతపాలన మొనంగవలయు.
ఈనాటి బొంబాయి గవర్నరుగారు శాసనసభ్యులను రాజ్యాంగ సంస్కరణముల పట్ల అభిప్రాయ నియతించి. వారు మూడుదినముల క్రిందట చేసిన సభ్యులను, దానిని ప్రకటించి. దానిని దిద్ది కొన్ని భాగాలను మార్చి, మున్నాము.

ప్రభుత్వమునందు ఆధికారము ప్రకాశము చేయటానికి ప్రత్యేక సంఘ యొందవలెను. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు కార్యరూపమున తెచ్చిన సెంటెనెంట్ లాభదాయకములైనవి కనుగొనుట అత్యంతము. ఇందువలన దేశములోని యొక రాష్ట్రమునకు ప్రజల కోరుకున్న బాధ్యతాయోగ్యతపాలనా స్వాతంత్ర్యము సంపూర్ణముగా నిచ్చి అనియంతరిత లాభ కారి కావలెనో మాత్రము ముఖ్య బొంబాయి రాజధానిపాలనలోని సర్వకాళలలో అనియంతరితత పరిచేయవలెను. స్థానిక స్వపరిపాలనయందు చేతమున ముందంజవేసిన దని చాల కీర్తి గాంచి యుండినది. కావున బొంబాయి రాష్ట్రమునకు మేము నూచించిన బాధ్యతాయోగ్యతపాలనను నొసంగవలెను అని మా కోరిక. దీనివలన వారు సయ్యము మేము ముందు నూచించిన బాధ్యతాయోగ్యత పాత్రముల మాత్రము స్వాధీనము చేసికొని మాకు సహాయము చేయవలెను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునందు ప్రజాపక్షము కావలసిన వానిలో వాక్, విద్యా, న్యాయములు, శాఖలు ముఖ్యములై నవి ఏవివరిపాలనయందు నిర్వహించబడు ప్రజలకు సర్వస్వాధీనతను నీయవలెను. ఆయా శాఖలలో అతిసామర్థ్యులని భావించి గాంచి వారు రాష్ట్రమున పుణ్యపుణ్య కలరు. శ్రీ శ్రీ గాని యొకటివలన వున్న ప్రజలకు నానందం సంతోషం వుండిన రాష్ట్రాధిపతి లనము జరిగినదిగా నిర్వహించి చేతమున కాలేయ మేము చేయవలెనని మా గృహవిశ్వాసము.

తదనంతరము శాసనసభ్యులు పలుకాళులలో ఏదేనివిషయములు ప్రజాపక్షములగా గాంచవలెను, ఏదేని విషయములు తాము వెనుక నూచించిన ప్రకారము ఆధికారము ప్రజాపక్షము చేయదలంబిలో వివరముగా నూచించిరి. ఆధికారము ప్రభాగములు పోగా మిగిలి వివరములలో నున్న బాధ్యతాయోగ్యతపాలనను బొంబాయికు చాల సమసాయములు గలవని, సభ్యుల విశ్వాసము.

రాజ్యాంగకాళులలోని (1) ఏజెంసీలనుండి రాష్ట్రాధికారా గృహములను బంధించు ధైర్యము (2) రాష్ట్రమునందు (3) ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనములు, గంధములు, రిపోర్టులు, ముద్రాపాస్వతంత్ర్యములు ప్రజాపక్షమునకు నుండవలెను.

మరీకాళులలోని సర్వవిషయములు బుద్ధికారాయత్రముగా నుండవలెను.

విద్యాకాళులలోని సర్వవిషయములు ప్రజలచేతులలో నుండవలెను.

న్యాయకాళులలోని (1) విశ్రాంతి సర్వవిషయములు (2) న్యాయములు, అడ్వోకేటు జనరలు, జడ్జిలు, ముఖ్య తక్కిన ఉద్యోగనియామకములు (3) కారాగృహాధికారుల నియోజనములు (4) కారాగృహముల పాత్రము (5) ఉన్నత వైద్యకాలల పరిపాలనము (6) రాజ్యాంగ వాచనముల పాడుటకు చేయవలసిన కొనసమలు (7) ముద్రాలయములు, వార్తా పత్రికలు, గంధముల ప్రకటనాస్వతంత్ర్యము (8) నాటక ప్రదర్శనములు (9) 1908 సం॥ పత్రికాశాసనాధికారము (10) 1868 సం॥ ప్రజాసౌకర్యశాసనాధికారము (11) రాజధానిలోని గ్రామపాలన అధికారము (12) సింధుదేశములోని గ్రామపాలన నిబ్బంది (13) జూదగారము కట్టుదిట్టములు చేయు స్వాతంత్ర్యము (14) వ్యాయామ క్రీడాశాసనములు, ప్రజలచేతులలో నుండవలెను. తక్కినవిషయములు యత్రముగ నుండినను ఫరవాలేదు.

జనరలు డిప్యూటీ మేంబరులందరి (1) ఏడేను సెటిలు మెంటునందరి మునిసిపలు స్వయంశాసనములు (2) ప్రభుత్వమువారికి బంధపరిసిన మెమోరియలు నిబంధనలు (3) రాజప్రతినిధికి, జేకాంగుమంత్రికిని జరుపదగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు (4) గవర్నరు మెంటు రికార్డుల విషయమున ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు (5) యాత్రీకుల సౌకర్యవిషయములు తిప్పిసి. కాళులలో జరుగు స్వయంశాసనములు, (7) సెంసెసు రిజిస్ట్రేషను కాపీరెట్ట శాసనములు (8) కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు తాత్కాలికముగా నియోజించబడు సభ్యుల నియామకములు, (9) గవర్నరు మెంటు ఉద్యోగుల చట్టములు, (10) సెలవుదినముల నిర్ణయించుట (11) జాతిపక్షముల నిర్ణయించుటకు ఈయనకు సర్వీస్ కెట్టు తప్ప తక్కిన భాగాలన్నియు ప్రజాపక్షము కావలెను.

ఇట్టివలన డిప్యూటీ మేంబరులలో, అయోమార్గముల స్వాధీనము తక్కిన తక్కినవియు, కోకాధికారకార్య సర్వవిషయములు, రినియూకాళులలోని అన్ని యింపక ప్రజాపక్షము కావలెను.

శాసనసభ్యులలో వున్నందు 17 గురు సంతకములు చే ఇంకను కొందరు సంతకములు చేయవలెనని తెలియచే